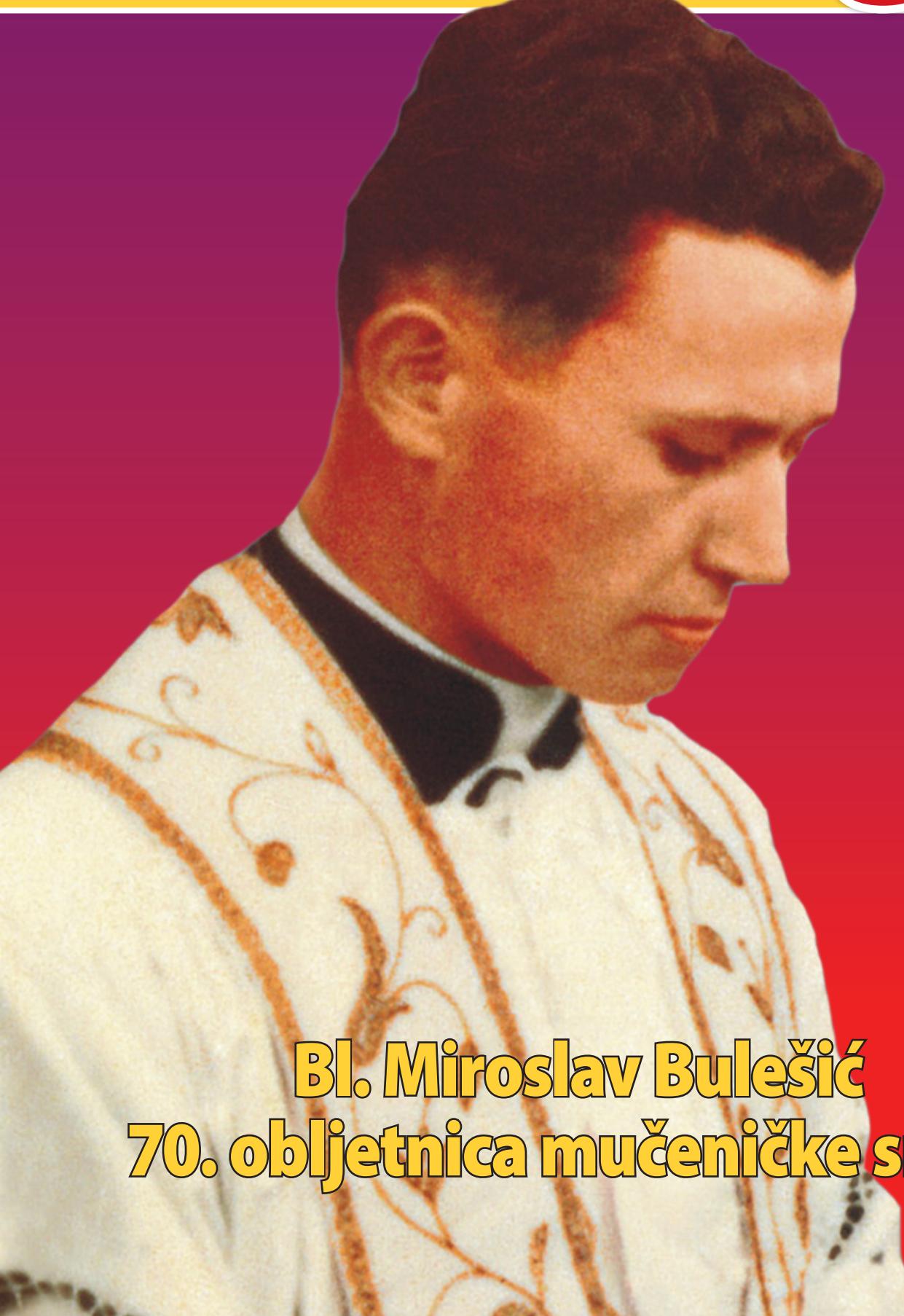


Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 7/378 | GODINA XXXVI | CIJENA 10 KN

SRPANJ 2017.



**Bl. Miroslav Bulešić
70. obljetnica mučeničke smrti**

Poštovani čitatelji,

vjerujem da ćete naći malo vremena da prelistate i ovaj broj našega lista Ladon je u ovom ljetnom vremenu. Ako imate takav posao da ste na zasluženu odmoru, može vam dobro doći da se, ne ulažući prevelik napor, upoznate sa životom naše mjesne Crkve ili s događajima o kojima govorimo u ovome broju. Možda ćete je uspjeti prelistati i vi, poštovani čitatelji, koji najviše radite u ovome vremenu jer je takva priroda vašega posla pa nađete u njoj koju riječ utjehe i podrške. I u ovim ljetnim danima Ladon želi progovoriti o važnim temama iz naše mjesne Crkve, a i šire crkvene zajednice. Također, nastoji riječu i slikom pratiti sve aktualne događaje s kojima se susrećemo tijekom ovoga vremena. Nadam se da nismo svoj vjerski život „poslali na odmor“, već da i u ove ljetne dane nastojimo aktivno sudjelovati na nedjeljnim svetim misama, da nam one budu i ohrabrenje i pomoć. Ovih nedjelja u mjesecu srpnju imali smo prigodu u službi riječi ponovno čuti one izvanredne Isusove prisopodobe. Ponajprije, kako i priliči ljetnim danima, prisopodobu o sijaču. U toj prisopodobi, poštovani čitate-

li, doista se svi možemo pronaći. Doduše, mi se najradije vidimo u ulozi sijača jer mi svojim djelovanjem ustvari sijemo, mi kao svećenici, propovijedajući i tumačeći Božju riječ. Siju, također, i roditelji, koji svojoj djeci nastoje prenijeti duh vjere, kao i odgajatelji i vjeroučitelji. Svi bismo trebali znati da puno više od riječi možemo govoriti svojim primjerom. Dakako da bismo željeli neka svako zrno padne na plodno tlo. Ali Isus nas ohrabruje i poručuje da se ne obeshrabrimo ako to tako ne bude jer itekako ima smisla uvijek sijati i radi onog jednog zrna koje će donijeti rod. Mi bismo duboko željeli da sada i ovdje vidimo plodove svoga sijanja, ali ni to nije najvažnije, važno je da zrno doneše plod, nije najvažnije hoćemo li baš mi žeti, možda će tu milost žetve imati netko drugi. Na nama je da nikada ne prestanemo sijati jer je to naše poslanje i naša kršćanska odgovornost. Ne bi bilo loše ponekad prepoznati sebe i u zrnu, odnosno u tlu. Pitanje koje si valja postaviti jest: „Jesam li ja to plodno tlo koje će omogućiti da zrno doneše rod?“ Nastojim li razumjeti Božju riječ jer tek tako mogu životom stajati iza zrna riječi? Koliko mi puta se dogodilo da sam poput kamenitoga tla znao s radošću prihvati duh vjere, ali samo u slavlјima, samo u ozračju vanjskih manifestacija, a nisam imao dovoljno snage živjeti vjeru u životnim iskušenjima i kri-

zama? Jesam li i ja zbog ‘brige vremenite i zavodljivosti bogatstva’ (kako kaže Isus) postao trnje, možda već ovog ljeta, jer sam stavio na stranu ljubav prema Bogu i ljubav prema čovjeku jer za to će biti pogodnije neko drugo vrijeme? Netko će možda od vas, poštovani čitatelji, reći da su to preteške teme za ovo ljetno toplo vrijeme, pa ipak vjerujem da smo svi svjesni kako ne bismo smjeli biti „sezonski kršćani“, ni vjernici samo u nekim prigodama. Kršćanska je vjera naš život, naš stav i naše opredjeljenje. Za pravi primjer, za dobra djela, za strpljivost, razumijevanje i poštovanje nema odmora. Hvala Bogu da se naša mjesna Crkva može ponositi izvanrednim primjerom zrna koje je rodilo stostrukim plodom. To je mladi život blaženog svećenika Miroslava Bulešića. Kao što, vjerujem, već znate, ove se godine spominjemo 70. obljetnice njegove mučeničke smrti. Mi ćemo nastojati na dostojan način obilježiti ovaj važan trenutak u Lanišću, mjestu njegova mučeništva, i u Svetvinčentu gdje su pohranjeni njegovi posmrtni ostaci 23. i 24. kolovoza ove godine. Bilo bi dobro, poštovani čitatelji, iskoristiti tu prigodu kako bismo i mi danas, poput blaženoga Miroslava, donijeli rod, svojim dobrim djelima i svojim odgovornim kršćanskim životom. Želim vam, poštovani čitatelji, Božji mir i blagoslov u ove ljetne dane.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije

Glavni urednik:

Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika:

Željko Mrak

Uredništvo:

Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac,
Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko
Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863,
ladonja@biskupija-porecko-pulsa.hr
ladonja@josipturcinovic.com

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema:

David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

IBAN

HR7023800061147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovica:

Blaženi Miroslav Bulešić

Imenovan novi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

VATIKAN – ZAGREB Papa Franjo imenovao je apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Giuseppea Pinta, dosadašnjeg apostolskog nuncija na Filipinima. Vijest o imenovanju objavljena je u subotu 1. srpnja u Vatikanu i Hrvatskoj, priopćila je Apostolska nuncijatura u Hrvatskoj. Mons. Giuseppe Pinto rođen je 26. svibnja 1952. u mjestu Noci (Bari). Za svećenika je zaređen 1. travnja 1978. Inkardiniran je u biskupiju Conversano. Postigao je doktorat iz kanonskoga prava. U diplomatsku službu Svetе Stolice ušao je 1. svibnja 1984., a diplomatsku je službu obavljao u sljedećim Apostolskim nuncijaturama: Papua Nova Gvineja, Argentina i u Državnom tajništvu Svetе Stolice, u Odjelu za odnose s državama. Apostolskim nuncijem u Senegal, Maliju, Gvineji Bisau i u Capo Verde te apostolskim delegatom u Mauritaniji imenovan je 4. prosinca 2001. godine. Apostolskim nuncijem u Čileu imenovan je 6. prosinca 2007. godine. Za apostolskoga nuncija na Filipinima imenovan je 10. svibnja 2011. godine. Osim materinskoga talijanskog jezika govori francuski, engleski i španjolski jezik. (IKA)



POZIV NA OBILJEŽAVANJE 70. OBLJETNICE MUČENIŠTVA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

**Subraćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, vjeroučitelji,
članovi crkvenih udruga i pokreta, poštovani vjernici!**

Približava se 70. obljetnica mučeničke smrti bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika sv. krizme. Svečanim činom beatifikacije u pulskoj Areni naš je blaženik uzdignut na čast oltara i stavljen za uzor i štovanje kako našoj mjesnoj Crkvi, tako našem narodu i univerzalnoj Crkvi. Njegov duhovni stijeg desetljećima uzdignuto vijori nad našom biskupijom kao duhovni kompas u življenu kršćanskih idea. Bl. Miroslav, kako čitamo u njegovu Duhovnom dnevniku, prikazuje se Bogu kao „hostija za cijeli život“ i kao „svijeća“ za Božju čast i dobro duša (Pula, 10. listopada 1942.). Duboko ucijepljen na Kristovu svećeničku službu, već kao mladomisnik, izražava čežnju za pravim mučeništvom, uz Božju milost i ako ga Bog bude smatrao dostoјnim toga velikog dara (Baderna, 22. ožujka 1944.). Nije trebalo puno čekati na Božji odgovor: samo tri godine!

U beatifikaciji svećenika Miroslava univerzalna je Crkva, kao i cijeli svijet, dobila novoga blaženika i mučenika „Crkve šutnje“. U kršćanskoj Europi, u kojoj su znakovi vjere sve manje vidljivi, a u kojoj napreduju praktični materializam i sekularizam, veoma je važno za Crkvu da se pokažu i vrednuju uvijek prisutni plodovi svetosti. Stoga je beatifikacija našega Miroslava za nas znak nade i optimizma te potvrda crkvene plodnosti. Vjerujemo da naš blaženik moli za ovu našu biskupijsku zajednicu, kao i za sve one koji se preporučuju njegovu zagovoru. Dobivamo brojna svjedočanstva vjernika koji su bili uslišani po zagovoru bl. Miroslava. Da bi se u skoroj budućnosti moglo dogoditi čudo po zagovoru našeg bl. Miroslava, potrebno je da mu se molimo i preporučamo.

Posljednja tri desetljeća naša se biskupijska obitelj svake godine 24. kolovoza okuplja u Lanišću i Svetvinčentu kako bi komemorirala časnu žrtvu bl. Miroslava. Ove godine, na sedamdesetu obljetnicu, želimo svečano ovaj povijesni datum u našoj mjesnoj Crkvi obilježiti u Lanišću (23. kolovoza) i Svetvinčentu (24. kolovoza).

Središnja biskupijska proslava bit će u Svetvinčentu 24. kolovoza 2017. s početkom u 18 sati na trgu ispred župne crkve. Svečano euharistijsko slavlje predvoditi će kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup i metropolit, u zajedništvu s drugim biskupima i svećenicima iz naše metropolije.

Stoga preporučam i određujem da se 24. kolovoza ove godine navečer *ni u jednoj crkvi* na području Porečke i Pulske biskupije ne služi sv. misa. Pozivam subraću svećenike, redovnike i redovnice da se odazovu ovom slavlju u Svetvinčenat.

Osobito pozivam vas, dragi mladi, da sudjelujete u ovom slavlju, kao i sve crkvene udruge i pokrete. Da svi zajedno s okupljenim vjerničkim narodom budemo dionici ovoga slavlja.

Na sve vas zazivam Božji blagoslov po zagovoru bl. Miroslava Bulešića i Presvete Djevice Marije.

Dražen Kutleša, biskup
Poreč, 11. srpnja 2017.

Upravitelji Božjih milosti



Može li čovjek upravljati Božjom milosti? U ovom se pitanju krije velika proturječnost jer Božja je milost Božja i ovisi isključivo o Božjoj volji, Njegovoj vječnoj mudrosti, po kojoj se milost izljeva tamo gdje Bog hoće, kada On hoće. Zato se i zove „milost“ jer je od čovjeka nezaslužena, uvijek ga nadilazi i čovjek nikad ne može njome ovladati i manipulirati. Pa ipak, u 1. Petrovoj poslanici nailazimo baš na taj izraz: upravitelj Božjih milosti. Milost je korak koji Bog čini prema čovjeku – kako bi čovjeka priveo sebi, milošću Bog čovjeka osnažuje i osposobljava ga da svoju čovječiju prirodu, ranjenu grijehom i narušenom zlom, usavrši i uzdigne te postane dionikom Božjih dobara. U tom smislu, Božjom milošću prvenstveno raspolaze Bog. O milosti je u Bibliji puno rečeno: sve je milost, sve je čovjeku darovano, od života, Božjega zakona – počevši od 10 zapovijedi, poziva na obraćenje, oproštenje, ozdravljenje, do samoga Božjeg sina, koji se po velikom smilovanju Božjem utjelovio kako bi Božja milost doprla u najzabitije kutke čovječanstva. Grčka riječ kojom se izriče milost jest „haris“, a latinska „gratia“. Iz latinske riječi „gratia“, dolazi talijanska riječ „grazia“, i u njoj prepoznajemo izvedenicu „grazie“, u prijevodu „hvala“. Iz iste riječi dolazi i riječ „gratis“, u prijevodu „besplatno“. Obje riječi, u svakidašnjoj uporabi, otkrivaju bogatstvo značenja „milosti“ – ona je prigoda za beskrajno zahvaljivanje, i neprocjenjiva je. Nema te protuusluge, cijene, ucjene kojom bi se milost moga zadobiti jer ovisi samo o Božjoj volji, o Njegovoj bezuvjetnoj i beskrajnoj ljubavi. „Dovoljna ti je moja milost!“

Na Božju slavu činimo dobro drugima

Milost je sve, i sve je milost. Pavlova je teologija teologija milosti jer on je u svojem životu iskusio gdje je granica ljudskih zasluga. Pavao je bio farizej, prije negoli se odazvao Kristovu pozivu, kršćane je revno progonio. On je do samoga obraćenja bio u potpunosti usredotočen na svoje sposobnosti, vjerujući da upravo njima, sam svojom snagom, može zadobiti Božja obećanja. Pavao je, dok je još bio samo Savao, bio sam sebi svrha, a mislio je da čini sve za Boga. Nakon obraćenja, nakon što je središte Njegova života postao Krist, zaključio je kako sve što čovjek čini svojim snagama, čovjeka ne može daleko dovesti – on sam činio je sve po Zakonu, a ni u čemu nije doista napredovao. Nije rastao u ljubavi ni prema Bogu ni prema čovjeku, unatoč svojem perfekcionizmu.

Božja ga je milost prosvijetila na način koji sam nije mogao opisati. U tradiciji se rado prenosi slika po kojoj je Pavao „paos konja“ na putu za Damask. No, Djela apostolska ne spominju konja, već samo pad, nakon čega je Pavao oslijepio, vidjevši veliku svjetlost (Dj 9). Nakon tri dana mraka ponovno zadobiva vid, ali ne samo vid očiju, već i vid duše. Pavao sad, nakon susreta s Kristom, započinje novi život, ute-meljen na Kristu i Njegovoj milosti, a ne na svojim zaslugama. „Bog me pozva milošću svojom“, napisat će u poslanici Galaćanima 1,15. U Prvoj poslanici Timoteju 1,13-14 kaže: „...prije bijah hulitelj, progonitelj i nasilnik. Ali pomilovan sam jer sam to u neznanju učinio, još u nevjeri. I milost Gospodina našega preobilovala je zajedno s vjerom i ljubavlju, u Kristu Isusu.“

Od snažna iskustva obraćenja, gdje svoje snage odmjerava s beskrajem Božje milosti, Pavao počinje shvaćati razmjere milosti u životu čovjeka. I zaključuje, po Božjem nadahnuću, da je čovjeku dosta Božja milost, u svakom trenutku. I u najvećim kušnjama i slabostima, Božja milost čovjeka otvorena srca ne napušta. Prigrlivši je, čovjek ima sve što mu je potrebno. I prestaje živjeti za sebe te počinje živjeti za druge i za Boga. U Prvoj Petrovoj poslanici nalazimo snažan izričaj: „Jedni druge poslužujte – svatko po primljenom daru – kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti!“ (1 Pt 4,10) U nastavku teksta Petar otkriva posebne Božje milosti, u dvije jednostavne riječi: govor i služenje. Posebno je bremenita druga riječ jer se odnosi na službu u zajednici. Ona obuhvaća i sve što je čovjeku dano kao njegova posebna, neponovljiva kvaliteta kojom može doprinijeti dobrobiti zajednice: njegove sposobnosti i njegovo imanje. Sve je dobiveno po milosti – i sve se može koristiti da se u svemu proslavlja Bog. Upraviteljem Božjih milosti postaje svaki čovjek koji spoznavši sve što mu je darovano, počevši od vlastitoga života, sposobnosti, talenata, vremena, materijalnih dobara, čini sve da dobiveno koristi na Božju slavu, jednostavno čineći dobro drugima. Služeći im u ljubavi, njegov će život biti ispunjen smislom, a drugima donijeti svjetlo.: „Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima.“ (Mt 5,16).

ETIČKI KOLAPS EUROPSKOGA PRAVOSUĐA



Europski pravni sustav zaista je doživio svoje najdublje dno. Od samoga početka Domovinskoga rata bili smo uvjereni kako je pravni sustav Europske unije politički dirigiran. Bilo je više nego jasno da unazad nekoliko desetljeća sudovi uglavnom imaju zadatak izvršavati političke naloge. Uglavnom se radilo o tome da se donose takve odluke koje će izjednačavati krivca i nevinu žrtvu, zataškavati objektivnu istinu, sve s ciljem stvaranja nekakvoga umjetnog sveopćeg pomirenja. Takva je situacija pogodovala političkim elitama koje su mirno mogle provoditi svoje interese dok su se oni „maleni“ međusobno glodali. Likove takvoga pravnog sustava poznajemo dobro, počevši od Carle del Ponte ili tužitelja Brammertza.

Korak dalje od političke neovisnosti

Sada je, međutim, taj pravni sustav prešao granicu političke ovisnosti te pogazio i neka temeljna načela etičke naravi. Pribavio je podmićivanje, korupciju, lažiranje sudskega odluka kao normalnu stvar. Dopusla si donošenje odluke u rješavanju spora između dviju strana, od kojih jedna strana uopće nije prisutna u sudske procesu. Da stari rimski pravnici to vide, okretali bi se u svojim grobovima. Sveti Pavao, kada se pred tužiteljima prizvao na cara, morao je oputovati u Rim da se ondje brani. Nije bilo dovoljno da neki sud u Rimu donese o njemu sud dok je on još bio odsutan i boravio u Palestini. Nije tako u modernoj Europi. Očit dokaz korupcije i podmićivanja nije dovoljan da se odluka ne doneše. Sam sud prisvaja si pravo odlučiti kako korupcije nije bilo. Ovdje se postavlja temeljno pitanje radi li se samo o tome da je ovaj konkretni sud prekršio neka osnovna etička načela ili je zakazao i moral. Prihvata li mirno Europska unija načelo da

jedino što vrijedi jest poštivanje pravnih procedura, dok moralna čestitost sudaca i njihova namjera traženja objektivne istine nisu važni? Znači da dokazano korumpiran sudac može voditi proces ako poštuje proceduru. No, ovdje nije poštivana čak ni procedura. Bila je prisutna samo jedna strana, kao što je još jedan sud u Europi presudio da su Nizozemci krivi samo za 300-tinjak mrtvih u Srebrenici. Ostali su, valjda, stradali od prehlade, pa nisu mogli biti na судu. Dakle, zakazali su pravo, etiku i moral. A to je zaista previše. Teško bi si tako nešto bio dopustio čak i pravni sustav u bivšim komunističkim zemljama.

Hrvatska je zrelja zemlja

Slovensku politiku to ne zanima. Niti jednom riječju nismo čuli da je itko u Sloveniji spomenuo incident koji je doveo do toga da Hrvatska napusti arbitražu. Ja sam uvjeren da tako nešto u Hrvatskoj ne bi bilo moguće. Ako nitko drugi, vjerujem da bi se naša Crkva na neki način bila oglasila, a možda i neke druge nevladine udruge. To se u Sloveniji nije dogodilo. Kod nas ne bi tako bezbolno prošla činjenica da smo nešto dobili prijevarom ili korupcijom. To znači da smo ipak zrelja demokracija od one naših susjeda. Na stranu činjenica da je hrvatska politika od samih početaka ove farse bila naivna. Da je vjerovala kako će se raditi o poštenoj arbitraži. Da je u Hrvatskoj netko pokušao učiniti ono što je učinila ona gospoda iz slovenske Vlade, mi bismo je sami bili optužili za nemoral. Kod naših susjeda nikome ništa. Možda će dotična dobiti i nagradu za smjeli pokušaj koji se, barem za korumpirani sud, pokazao uspješnim. I sve to nije prvi put. Imamo dovoljno iskustva. Kada ćemo naučiti lekciju? Kada ćemo prestati zazivati europske „djelitelje pravde“ da presude o onome što je stvarno naše? Da je itko

pitao Istrane hoćemo li o Savudrijskoj valići na nekakvu arbitražu, ne vjerujem da bi itko na to pristao. Ali, opet se povijest ponavlja, nitko nas nije ništa pitao. Sada masa novinara svojim mikrofonima opsjeda ribare neka kažu što misle. Gdje su bili prije? Kao da ti ribari nisu dovoljno upozoravali da nam se ovo može dogoditi. No, tada to naše novinare i političare nije posebno zanimalo.

Kakav dijalog?

Opet je Istra zemlja na kojoj netko drugi prelama svoje interese. Nama ne preostaje drugo, nego da se držimo grčevito odluke koju je 2015. donio Hrvatski sabor. Bez obzira na cijenu ili žrtvu. Otvoreni za dijalog, ali počevši od činjenice da odluka arbitraže nije valjana. Dijalog mora biti utemeljen na pravdi, a ne na pitanju pravičnosti. Jer, po pravičnosti možda bi i Švicarci i Mađari mogli izraziti želju da imaju prolaz na otvoreno more, pa će potkupiti neki sud koji će im to dati. Ne treba loviti ribare da se izjasne. Oni su davno izrekli svoja mišljenja. Treba loviti hrvatske političare i jasno im postaviti pitanje hoće li se principijelno držati onoga što je utvrdilo najviše zakonodavno tijelo u Hrvatskoj. Hoće li netko još pokušati nekakvim mutnim i polutajnim dogovorima, ili pak guranjem Hrvatske u nejasne političke arbitraže, prikupljati jeftine političke bodove i prodavati hrvatska bogatstva? Ono što slijedi bit će zaista test zrelosti, političke odgovornosti i dosljednosti hrvatske politike. Unutar Europske unije postoje zemlje koje su to dokazale. Učimo od njih.

ANEMIJA I BLASFEMIJA

"Jao vama! Podižite spomenike prorocima, a vaši ih ubiše. Zato ste svjedoci i sumišljenici djela svojih otaca: oni ih ubiše, a vi spomenike podižete. Zbog toga i kaza Mudrost Božja: Poslat ću k njima proroke i apostole. Neke će poubijati i prognati – da se od ovog naraštaja zatraži krv svih proroka od postanka svijeta, od krvi Abelove do krvi Zaharije, koji je pogubljen između žrtvenika i svetišta. Da, kažem vam, tražit će se od ovog naraštaja!"(Lk11,4751)

Odavna se proljeva krv pravednika, krv onih koji govore istinu, koji ne šute. Dapače, i kad šute, govore. Proljeva se krv života da bi se moglo vladati, umrtvljivati. Kada se krv proljeva? Kada umrtvljivanje ne uspijeva. Kad netko čini, iako je "zabranjeno", kad netko govori, iako "nije zgodno". Kada je zlo podizati spomenike? Kad se njima želi umrtviti onoga koga se uobličuje, kad ga se želi napraviti nepromjenjivim, neživim. Mrtvim zauvjek, ušutkanim zauvjek. Kad taj spomenik postaje s lica zabava, a s naličja zakon; o njemu se govori, o njemu se piše, prepričava, ali samo ono što se piscu, pripovjedaču, vremenu, mnijenju svida. Zato su oni čija je krv prolijena opasni. Odjednom, kad se najmanje nadaš, "krv tvoga brata iz zemlje viće!" Nije uspjelo okamenjivanje. Probudio se duh. Duh se nije dao okameniti, pretvoriti u spomenik. Onda treba raditi na tome da se duh okameni. Treba ušutkivati glas koji "viće iz zemlje". Treba ne obraćati pozornost na nj. Treba mu oduzeti živost i nametnuti mu tupost, dosadu ponavljanja,

opetovanja...Treba "dozvoliti" da se crta, slika, kleše, piše, pjeva... i da sve ostvareno ima neospornu umjetničku vrijednost jer autor tako doživjava obrađeni lik. I to se ima poštovati! Naime, autora, a ne istinu, a ne "predložak" po kome je rađeno, na kome se autor nadahnuo. Treba se o njemu govoriti na način da kao da smo to već čuli, nije više zanimljivo, nije više atrakcija, nije više živo. Stoga se nemojmo previše zamarati. Obavimo što iz "opće kulture" obaviti moramo, i to sa što manje troška i napora. Sa što manje vjere jer ionako je sve to "napuhano", "koga to uopće dira", "nemojmo pretjerivati", "ostavimo to za neka buduća vremena". Nemojmo dopustiti da krv opet "oživi" jer bi mogla nova poteći. Nemojmo dopustiti da nas uzinemirava, moglo bi se strahovito puno toga poremetiti. Mogao bi propasti "pax Romana". Mogli bi mnogi dogovori i mnoga društvena događanja i mnogi kulturni oblici "pasti u vodu", a to bi bila neizmjerna šteta. Toliki su projekti u punom zamahu. Mnogi su sporazumi u tijeku. Novac se u pregrštima iz EU-a slijeva. Sve će to propasti ili završiti u nekoj ladici do "sudnjeg dana" ako krv progovori. Zato nemojte govoriti sve; govorite samo ono što se očekuje. Nemojte govoriti svu istinu, nego samo onu koja je dobrodošla. Naravno, ne smijete lagati. Nikako! Ali prešućivati, zaobilaziti, to je dopušteno. Ne izlijjećite s istinom. Recite ako morate, samo ono što morate. Ako već morate govoriti, razblažite da ne bude prejako. Napravite bevandu. Ne dajte da ta krv progovara svom snagom i izvornošću. Učinite tu krv anemičnom. Jest krv, ali slaba korist od nje. I tako ćete sačuvati mir! Tako ćete sačuvati slavu! Tako ćete sačuvati obraz!

Zato ne dižite glasa protiv genderologije u praksi: pustite neka se svatko po svojoj (neformiranoj i neinformiranoj, a od svjetovnih medija pogrešno formiranoj) savjesti izjašnjava i opredjeljuje. Pustite da se pod imenom i institucijom kulture odvijaju *najblasfemičnije cirkusijade* i tragedije. To neka odrade "kulturnjaci" među sobom. Vi ne dižite glasa jer bi mogla pasti krv. Nažalost, naši katolički "kulturnjaci i znanstvenici" čekaju vaš glas da ih ohrabri, da im da smjernice, da im da za pravo, autoritet da nastupaju uime vjere. Vi ne ometajte rad s djecom i mladima kad se u raznim "kulturnim udružgama i radionicama" uče vješticiarenju, spiritizmu, druženju s vilama i vilenjacima, štroligama i vampirima..."Sve je to tako zabavno i djeca to jako vole. Djeca vole eksperimentirati. Djeca vole taj čudesni svijet." Tako im neće više trebati ni Isus ni Majka Božja ni sveta Ana, ni Rok. Njegov pas da jer sad je "in" da svatko ima psa i da umjesto djevojke pod ruku, vodi psa malog-malog, srednjeg ili velikog-velikog i da kad se s kime sretne, porazgovaraju o zdravlju i raznim tegobama, čak i socijalnim i psihičkim, svojih pasa. No, pustimo to na miru. Kakve to ima veze s prolijenom krvljom? Možda se, malčice, smije potiho primijetiti da je "put psima, mačkama i inim mazama" trasiran krvlju nevinih, bezimenih, bezglasnih...do kuća i stanova i udobnosti u kojima su udomljeni umjesto njih. Trebalo bi poput Isusa i poput Miroslava (u Kanfanaru i Baratu) uzeti križ i nositi ga *na sprdnu* cijelom svijetu jer taj put vodi do spasonosnoga prolijevanja krvi – istine za život vječni. Čestitam vam nebeski rođendan Miroslava Bulešića!

Sv. Toma apostol – tražitelj Istine

Svetkovina sv. Tome, zaštitnika Pulske biskupije i Grada Pule, proslavljenja je u ponedjeljak, 3. srpnja 2017. godine, svečanim koncelebriranim misnim slavljem koje je u suslavlj s tridesetak svećenika te kanonicima pulskoga Stolnog kaptola sv. Tome apostola predvodio porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša.

Nakon tri godine koliko su bili poучavani, apostoli su se kada su nađošli problemi ipak razbježali jer nisu shvatili ono što je Isus govorio i nisu shvatili bit Njegova naučavanja. Možda je najbolji primjer svega toga upravo sveti Toma apostol, rekao je mons. Kutleša na početku homilije. I on, kao i svaki čovjek ima svoje pozitivne i svoje negativne strane. No, Isus uzima obične ljude koji sebe stavljaju Njemu na raspolaganje i on od njih čini velike ljude, apostole koje mi danas štujemo. Sv. Toma bio je pomalo sumnjičava karaktera, sve je stavljao u pitanje, rekli bismo danas, znanstveno gledajući, da je on bio onaj pravi koji je htio svojim razumom sve shvatiti i obrazložiti. On je bio taj koji je sumnjaо, ali u toj svojoj sumnji tražio je svoju vjeru, istaknuo je biskup. Borio se, bio je možda previše pesimist, no uvijek je imao na umu kako doći do prave vjere, do spasenja svoje duše i drugih ljudi.

Kada su nastupili najteži trenutci, kada je posumnjao u Uskrsnuće, on odlaži i bježi. I mi često kada nastupe neki nerješivi problemi, počinjemo sumnjati u svoje ukućane, svoje najbliže, želimo otici i pobjeći, no to je velika pogreška jer čovjek u zajednici, u obitelji, najbolje može shvatiti i prepoznati cijelovitu istinu. Mi smo previše subjektivni, gledamo iz neke svoje perspektive neku svoju istinu, koja je vrlo parcijalna i ograničena. Zato postoje ljudi oko nas da nas upozore na to što je prava istina i da nas vode pravim putem. Sv. Toma učinio je tu pogrešku da je u odlučujućim trenutcima napustio Isusa.

Sv. Toma bio je velik čovjek, naglasio je biskup, on se borio sa svojom sumnjom, on je pitao, tražio pojašnjenje kada nešto nije shvaćao. Mi se često bojimo pitati, misleći da smo jedini koji ne razumiju, no sv. Toma bio je hrabar, on je pitajući tražio Istinu, poput onih prvih filozofa, „da spozna zadnju bit i zadnju svrhu svega postojanja čovjekova“, rekao je biskup.



Jesam li ja vjeran ili nevjeran?

Sv. Toma bio je vjeran Isusu i kada je spoznao što je Istina, rekao je: „Moj Gospodin i moj Bog.“ U njemu možemo prepoznati jedan velik put istinskoga obraćenja. Isus ga dovodi do zaključka, do obraćenja, on ga ne prekorava, on ga navodi da sam na prirođan način shvati što je Istina. Mi, ljudi, uvijek se uzdamo u svoje oči i svoj prst i mislimo da ćemo time spoznati i shvatiti ono što je daleko više odo onoga empirijskoga. No, ovdje Isus traži od nas srce i razum, da se naše srce uskladi s našim razumom i da preko vjere dođemo do potpune Istine. Mi možemo na ovome svijetu tražiti tu istinu, ali istina je uvijek nešto više, koja čovjeku uvijek, ako je želi samo razumom shvatiti, izmiče i teško biva shvaćena. Isus kaže Tomi: „Ne budi nevjeran nego vjeran“, i mi u životu toliko imamo sumnji, toliko pitanja. Trebamo biti iskreni i odgovoriti pred Bogom samome sebi: Jesam li ja vjeran ili nevjeran? Molim li Boga da pomogne mojoj nevjeri? Isus daje i, mogli bismo reći, deveto blaženstvo: „Blaženi oni koji ne vidješe, a vjeruju.“ Mi smo ograničeni materijom i ne možemo shvatiti mnoge stvari koje nadilaze naš razum. Vjera se čini na koljenima, u molitvi, čovjek mora shvatiti da su mnoge stvari neshvatljive, nespoznatljive čovjekovu umu i zato sa svetim Tomom kažemo: „Moj Gospodin i moj Bog.“ Molimo danas, na ovu svetkovinu, svetog Tomu da izmoli našu vjeru kako bismo mogli spoznati i gledati Boga

licem u lice. Ova je sveta misa zahvala, molba i traženje da spoznamo i shvatimo da je Isus „Put, Istina i Život“, kako reče sv. Tomi. On je onaj put u kojem mi želimo svoje srce uskladiti sa svojim razumom, onaj put koji se živi življnjem života i spoznajući vrijednost života, ona Istina koja dolazi preko spoznaje, ali one duhovne i nutarnje koja svakome čovjeku pomaže da shvati i razumije cijeli svijet. Neka se naše molitve vinu da naša vjera može biti ojačana preko vjere i jednostavnosti sv. Tome. Trebamo shvatiti da veliki svetci nisu bili svetci od početka, nego su to bili ljudi sa svojim slabostima i manama, ali koji su se borili i htjeli su biti bolji, i zato su i nama danas uzor. Zato su nam bliski jer su grešni, ali i sveti. Ako želimo, i mi možemo težiti i biti sveti ljudi, samo je u pitanju čovjekova volja, zaključio je biskup. Misa je zaključena svečanim blagoslovom s relikvijama sv. Tome u obnovljenu relikvijaru, a po završetku vjernici su imali mogućnost pristupiti oferu. Misi su, uz brojene vjernike iz raznih dijelova Porečke i Pulske biskupije, nazočili gradonačelnik Pule Boris Miletić i rektor Sveučilišta „Jurja Dobrile“ u Puli Alfio Barbieri.

Misno slavlje glazbeno je uzveličao zbor sastavljen od pjevača iz više pulskih župa, po dirigentskom palicom Marije Hauser s pulsko Muzičke akademije te uz orguljsku pratnju Elene Roce, studentice orgulja. (www.ppb.hr)

Posveta crkve sv. Ivana Krstitelja u Puli

U subotu, 24. lipnja 2017. godine, o blagdanu Rođenja sv. Ivana Krstitelja, u Puli je posvećena nova župna crkva sv. Ivana Krstitelja.

Misno slavlje posvete, uz koncelebraciju tridesetak svećenika, predvodio je porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša. Uz relikvije sv. Ivana Krstitelja iz stare crkvice, u oltar su ugrađene i relikvije bl. Miroslava Bulešića.

Koncelebranti su u svečanoj procesiji prošli trijemom crkve gdje su biskupu, pred zatvorenim i svečano urešenim vratima crkve, uz prigodan govor, ključeve crkve predali župljanima, bračni par Dolores i Vedran Vojnić. Biskup je u prvom dijelu homilije govorio o liku i djelu sv. Ivana Krstitelja, čiju zaštitu na njegov blagdan dolazimo tražiti. Razlog zašto se sv. Ivan štuje tijekom dvaju tisućljeća jest taj što je on činio sve sasvim suprotno od onoga što mi danas činimo i želimo. On je prezirao materijalno, živio je, po današnjim kriterijima, vrlo čudno, u pustinji, posve isposnički, no on je svojim životom pokazao što je bitno u čovjekovu životu. Htio je ljudima pokazati da je materijalno, za što se mi borimo, prolazno i da to čovjek kada umre, ne može ponijeti s ovoga svijeta. Tražio je i žudio za neprolaznim, za vječnim vrednotama. Sv. Ivan je ljudima govorio ono što im treba reći, a ne ono što oni žele čuti, za razliku od nas danas koji na sve načine, i po cijenu istine, ne želimo nikome proturječiti. Sv. Ivan je zato i stradao. Svi smo mi, dakle, jednostavno pozvani govoriti Istину i biti vjerodostojni, istaknuo je biskup. Sv. Ivan bio je nadasve ponizan, posve svjestan i vjeran svojoj ulozi: došao je navijestiti Isusa Krista i potom se povukao. I mi smo danas pozvani na poniznost iako se ta vrlina danas smatra slabobošću. Sv. Ivan poziva nas na jednostavnost i na prepoznavanje onih jednostavnih, istinskih vrednota potrebnih za spasenje. I ova posveta crkve jest jedan znak povezanosti s Bogom; svaki je čovjek po svojoj naravi okrenut prema Bogu, djeca otkad progovore, postavljaju pitanja i na neki način tragaju za smislom. Tako i Crkva od samih početaka želi posvetiti posebna mjesta gdje se ljudi mole i gdje na poseban način žele iskazati svoju

vjernost Bogu. Kada gledamo crkve diljem svijeta, vidimo da su one izraz ljudi koji su ih gradili i onoga vremena u kojem su živjeli: željeli su ono najljepše i najbolje posvetiti Bogu. Upravo iz njihove ljubavi prema Bogu te crkve postaju i kulturna baština svakoga naroda. Danas ova župna zajednica, sa svojim župnikom, ponosno posvećuje ovu crkvu, uzdižući svoje molitve i zahvalu za ovaj hram koji je izgrađen trudom svih onih koji su u tome sudjelovali. Nije toliko bitna njegova znamenitost, već je daleko važnije to zajedništvo župe koje se slijeva u ovu župnu crkvu, da svi kao jedno upućujemo molitve Bogu. Biskup je prigodno spomenuo oduševljenje židovskoga naroda hramom koje se spominje u Nehemijinu čitanju. Ova je crkva poziv vjernicima na molitvu, na postizanje svetosti, i da tu svetost postižemo u zajedništvu, da jedni druge izgrađujemo. Da bi čovjek mogao posvjedočiti, postoje dva načina: riječima i djelom. Vaša je vjera donijela ploda, a to je ovaj hram koji posvećujemo Bogu. Polažući u ovaj oltar moći bl. Miroslava Bulešića, koji je svoj život položio za svoje ideale, želimo se podsjetiti da je i naš život prolazan i da u ovom hramu Božjemu želimo moliti za svoju vjeru i vjeru svojih bližnjih, da svi zajedno možemo napredovati u mudrosti i znanju.

„Molimo za svoje žive i pokojne te na nakanu napretka ove župne zajednice“

Današnji će dan biti upisan u povijest ove župe, postat će to svetkovina za ovu župu kada će se slaviti obljetnica posvete crkve, zaključio je biskup te pozvao sve da mole za svoje žive i pokojne te na nakanu napretka ove župne zajednice. Prije Euharistije izmoljene su Litanije Svih svetih i Posvetna molitva, te je održan sam obred posvete oltara i crkve: pomazanje oltara i zidova crkve, paljenje tamjana na oltaru, pokrivanje oltara bijelim platnom te donošenje upaljenih svijeća na oltar. Sve je to prigodnim pojašnjenima i tumačenjima popratio preč. Josip Kolega, duhovnik pulskoga Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“. Biskup je nakon pomazanja oltara pomazio i posvetni križ na zidu lijevo od oltara, a ostala dva pomazao

je pulski dekan preč. Milan Mužina. Nakon donošenja upaljenih svijeća na novopošvećeni oltar, svijeće pored zidova crkve upalio je župnik p. Đuro Hontić. Nakon Popričesne molitve relikvije su do oltara donijeli Marko Drmić i Đino Peruško, koji su ujedno bili i kumovi crkve, te su kasnije potpisali Povelju o posveti. Relikvije su u oltar postavili stric i nećak, Božo i Vjeko Divković, čije su građevinske tvrtke izvele građevinske rade na crkvi. Relikvije sv. Ivana Krstitelja iz stare crkve postavljene su sa stražnje strane, a bl. Bulešića s prednje strane oltara. Potom je pročitana Povelja posvete crkve, a tijekom potpisivanja pročitan je povijesni pregled župe i crkve.

Povelja glasi: „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen! Na slavu Boga svemogućega, i na čast sv. Ivana Krstitelja, kada je Crkvom upravljao papa Franjo, Biskupijom Porečkom i Pulskom biskup Dražen Kutleša, kada je predsjednica Republike Hrvatske bila gospođa Kolinda Grabar Kitarović, provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca o. Josip Blažević, župnik župe i gvardijan samostana o. Đuro Hontić, gradonačelnik Grada Pule Boris Miletić, godine Gospodnje 2017., na blagdan sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 2017., ovu crkvu posvetio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Temeljni kamen za crkvu blagoslovio je 5. veljače 2005. biskup Ivan Milovan. Crkva je sagrađena prema projektu arhitekta Maurizija Bergama iz Venecije, a izvedbeni projekt izradio je arhitektonski „Studio Kaić“. Gradnju je izvelo poduzeće Zvonka i Bože Divkovića. Crkva je izgrađena prilozima Porečke i Pulskе biskupije, Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca, Padovanske provincije sv. Antuna franjevaca konventualaca, dobrovoljnim prilozima župljana

i donacijom poduzeća „Kamen Pazin d.d.“ Svjedoci posvete: biskup mons. Dražen Kutleša, Vikar Provincije p. Martin Jaković, dogradonačelnica Elena Puh Belci, župnik i gvardijan p. Đuro Hontić te kumovi Marko Drmić i Đino Peruško.“

U ime Grada Pule misi je nazočila dogradonačelnica Elena Puh Belci, a uime Istarske županije zamjenik župana Fabrizio Radin. Prije samoga kraja prigodnim zahvalama svima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos u izgradnji crkve i realizaciji proslave zahvalio je župnik p. Đuro Hontić.

Po završetku svete mise vjernici su stupili čašćenju relikvija bl. Bulešića, koje je za tu prigodu, u prikladnom relikvijaru dostavila Vicepostulatora za kanonizaciju bl. Miroslava Bulešića. Misno slavlje glazbeno je animirao župni zbor uz orguljsku pratnju župljanke mr. art. Elde Krajcar Percan te kantori pulskoga sjemeništa.

O povijesti župe i crkve

Na mjestu gdje se danas nalazi crkva sv. Ivana Krstitelja, na sjevernom obronku brda Monte Magno nalazila se prethodno manja crkva koja je bila izgrađena 1911. godine. No povijest sakralne naravi toga mjesta seže u daleku prošlost. Ondje se, naime, nalazila crkva sv. Felicite mučenice. Bilo je to prvokršćansko zdanje iz IV. stoljeća u čijim su zidovima bili ugrađeni rimski nadgrobni natpisi. Prvotno trobrodno zdanje s pravokutnom apsidom u glavnoj ladji dograđeno je u VII. stoljeću s tri polukružne apside. Činjenica da je nadograđivana, pokazatelj je da je ta crkva bila značajna i korištena. Naime, ta se crkvica nalazila, uz već tada prometnu žilu kucavici, rimsku cestu koja je od Slavoluka Sergijevaca vodila prema Medulinu. Crkvu sv. Felicite u prvoj su polovici 12. stoljeća preuzeli templari i njome upravljali do 1312. godine. Tada je preuzima Viteški red ivanovački i biva posvećena sv. Ivanu Krstitelju. Crkva se 1483. u zapisima spominje kao Ecclesia S. Johhannes di Lecanne te potom 1534. kao Ecclesia S. Johhannes in Caneto. Kasnije je njome upravljao Viteški red s Rodosa te zatim Malteški viteški red. U sklopu crkve sv. Felicite i crkve sv. Ivana djelovale su istoimene bratovštine. To je područje bilo opustošeno epidemijom kuge 1527. godine te je slijedom toga i crkva podlegla zubu vremena, no neizbrisiv je ostao trag o sakralnoj naravi ovoga mjesta pa je tako početkom XX. stoljeća izgrađena crkvica sv. Ivana koje se mnogi sjećaju. Franjevići konventualci prisutni su u Puli već od franjevačkih početaka, a o tome svjedoči i ploča na ulazu u samostan sv. Franje u Starom gradu, koja govori da je taj samo-



stan 1239. ustanovio sv. Antun Padovanski. Između dvaju svjetskih ratova, franjevci započinju pastoralno djelovati i podno brda Monte Paradiso, danas Vidikovac. Ondje je 1942. tadašnji ordinarij mons. Raffaele Radossi ustanovio novu župu, Župu sv. Josipa, kojoj pripada i filijalna crkva sv. Ivana. Po svršetku Drugoga svjetskog rata talijanski su franjevci ujesen 1947. napustili Pulu, a iste su godine samostan i crkva sv. Josipa pripojeni Hrvatskoj provinciji sv. Jeronima franjevaca konventualaca, sa sjedištem u Zagrebu. U novijoj povijesti, nadolaskom povoljnijih povijesnih okolnosti povećavaju se i pastoralne potrebe u gradu Puli, a pri crkvi sv. Ivana na Medulinskoj cesti, osobito zbog nagle izgradnje obiteljskih kuća u okolnim naseljima. Stoga je 1990. godine ovdje započela izgradnja novoga samostana te su franjevci nedugo zatim ovamo i preselili. Godine 1996. mons. Antun Bogetić osnovao je Župu sv. Ivana Krstitelja. Potkraj 2004. srušena je stara i započela gradnja nove crkve. Idejne nacrte izradio je venecijanski arhitekt Maurizio Bergamo, a izvedbene pulski Studio Kaić. Temeljni kamen za gradnju nove crkve, u nazočnosti provincijala o. Ilije Miškića i mnoštva vjernika, blagoslovio je porečki i pulski biskup mons. Ivan Milovan 5. veljače 2005. godine. Gradnju je izvelo građevinsko poduzeće Zvonka i Bože Divkovića. Župnik i gvardijan u vrijeme gradnje bio je o. Tomislav Cvetko. Župa danas broji oko 3500 vjernika, odnosno blagoslov prima oko 1000 obitelji. U župi djeluju: Caritas, Franjevački svjetovni red (OFS), Vojska Bezgrešne, Radnici milosrdnoga Isusa, Zajednica Kraljica Mira, Zajednica molitve za duše u čistilištu. Mise su svakodnevno, a nedjeljom i blagdanom vjernici u lijepom broju pohode Jutarnju. Večernju te misu Poldanicu. Na stupovima trijema crkve, prigodom posvete bili su istaknuti pano s fotografijama raznih faza izgradnje, no

nakon stavljanja pod krov, ta je crkva ipak najveću transformaciju, gotovo do nepoznatljivosti, doživjela u posljednje dvije godine: sukladno liturgijskim odredbama preuređen je prezbiterij, obojani su zidovi, prethodno su sanirana ozbiljna prokišnjava, mramorom je popločen pod. Nekako usporedno s time radilo se i na estetskim sadržajima, dubokoga vjerskog značenja: nabavljen je nov, veličinom prikladan kip sv. Ivana, restaurirani su postojeći kipovi iz stare crkve, Blažene đevice Marije, sv. Ane i sv. Antuna, i svi su skladno smješteni u sakralnom prostoru. Zatim je u crkvu stigao simbol franjevaštva, replika križa iz crkve sv. Damjana, slike sv. Franje, sv. Klare, sv. Marka Križevčanina, bl. Alojzija Stepinca, sv. Maksimilijana Kolbea i sv. Majke Tereze.

Prvi župnik bio je pater Bernardin Filinić, zatim pater Tomislav Cvetko te pater Krunoslav Kemić. Tijekom raznih perioda ovdje su uz župnike djelovali i drugi: p. Miroslav Štuban, pater Nikola Rožanković, p. Željko Klarić, p. Vladimir Vidović te kao đakon, odnedavno zaređen, p. Ivan Lotar.

Sada su ovdje na službi: p. Jeronim Vujić, p. Bernardin Filinić i župnik i gvardijan p. Đuro Hontić.

Trodnevna duhovna priprava

Posveti crkve i blagdanu sv. Ivana Krstitelja prethodila je trodnevna duhovna priprava koju je vodio fra Nikola Šantek. Svečke večeri trodnevnicu misu je animirala neka od zajednica aktivnih u župi, a nakon Krunice i misnoga slavlja, bio je prikazan jedan prigodni dokumentarni film koji je temom ili redateljem povezan s tom župom. Prve večeri prikazan je film „Život s Gospom“ redatelja Edija Benčića, koji se veoma uspješno bavi dokumentarnim filmovima vjerske tematike, a župljanin je te župe. Drugoga dana trodnevnicu nakon mise prikazan je film „Fra Berard Barčić“,

o životu najstarijeg franjevca na svijetu, koji je upravo u Puli, u Samostanu sv. Antuna Padovanskog, doživio 106 godina života. Posljednjega dana trodnevnice nakon mise prikazan je film „Kristu vjeran“, dokumentarni film o vlč. Atiliju Krajcaru. Film je priča o generaciji devetoro braće i sestara, a središnji je lik vlč. Atilije koji priča o djetinjstvu i odrastanju, o svojem svećeničkom pozivu te o teškom vremenu za Crkvu sredinom prošloga stoljeća kada je i sam kao bogoslov tri godine robijao u Kazneno-popravnom zavodu u Nišu i u zloglasnom zatvoru Stara Gradiška. Glavni su motivi filma pjesma, optimizam i vjera uz koju je obitelj prevladala sve nedace. Autori su filma mladi novinari Ana i Marko Percan, nećaci vlč. Atilija, a župljeni su Župe sv. Ivana Krstitelja. Prema riječima p. Đure Hontića, župnika Župe sv. Ivana Krstitelja, ovakvim izborom sadržaja trodnevnice željelo se naglasiti pojam obitelji kao nit vodilju tijekom trodnevnice: obitelj u kojoj se živi kršćanski život, obitelj u kojoj se radaju duhovna zvanja, obitelj iz koje dolaze budući mladi umjetnici, snimatelji, pisci, propovjednici i sve ono što je potrebno da bi ljudski život na ovome svijetu bio ljepsi, bolji i plemenitiji. Život u obitelji prihvatanje je života prema nauku onoga kojega je sv. Ivan Krstitelj naviještao, Isusa Krista. Neka ovu crkvu i sve koji ovdje budu dolazili vazda prati zagovor patrona, sv. Ivana Krstitelja, i našeg bl. Miroslava Bulešića! (www.ppb.hr)

„Svećeništvo je ljubav Isusova srca“

Istarski svećenici proslavili blagdan Srca Isusova

HRELJIĆI Višegodišnja je praksa da svećenici Porečke i Pulske biskupije blagdan Srca Isusova, Dan posvećenja svećenika, obilježe okupljanjem i u nekoj od župa diljem Biskupije. Ove je godine, u petak, 23. lipnja 2017., susret održan u župnoj crkvi Majke Božje od Zdravlja u mjestu Hreljići u Vodnjanskem dekanatu. Ta je crkva inače poznata hodočasnička destinacija druge nedjelje listopada kada brojni vjernici iz svih dijelova Biskupije sudjeluju na misi koja se održava na trgu ispred crkve.

Okupljenim se svećenicima na početku uvodnim pozdravom obratio generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac te je uslijedila Molitva srednjeg časa. Susretu je nazalo pedesetak svećenika i redovnika prezbiterija istarske Crkve, u zajedništvu s ordinarijem mons. Draženom Kutlešom te biskupom u miru mons. Ivanom Milovanom. Izlaganje na temu „Presveto Srce Isusovo i svećenički poziv“ izrekao je fra Drago Vujević iz pazinskoga Franjevačkog samostana Pohođenja Marijina. Kao izvore koje je koristio naveo je pismo pape Benedikta XVI. iz 2009. godine, koje je objavljeno prigodom otvorenja svećeničke godine, kada je ujedno obilježena i 150. obljetnica smrti sv. Ivana Marije Vianneya, zatim poruka pape Ivana Pavla II. o 100. obljetnici posvete svijeta Božanskom Srcu Isusovu te jedan nagovor iz 1977. godine, nekadašnjeg biskupa Biskupije Essen, Franza Vinzrbacha. „Svećeništvo je ljubav Isusova srca“, citirao je predavač uvodnu rečenicu pisma pape Benedikta XVI., te nastavio citat. Taj dirljivi izraz omogućuje nam prije svega s nježnošću se i zahvalnošću spomenuti neprocjenjiva dara koji svećenici predstavljaju ne samo za Crkvu nego i za samo čovječanstvo. Mislim na sve one prezbitere koji vjernicima i čitavome svijetu ponizno i svakodnevno nude Kristove riječi i geste, nastojeći se sjediniti s Njim u svojim mislima, volji, osjećajima i čitavim svojim životom. Kako im ne odati priznanje za njihove apostolske napore, njihovo neumorno i samozatajno služenje, njihovu ljubav kojom teže zagrliti sve? I kako ne pohvaliti vjernu odvažnost tolikih svećenika koji usprkos svim poteškoćama i nerazumijevanjima



ostaju vjerni svojem pozivu biti "Kristovi prijatelji", koje je on po imenu pozvao, sebi odabrao i posao? Predavač je potom istaknuo kako je teško laicima objasniti bit osjeta duhovnoga poziva i odazivanja na njega, no svaki je svećenik svjestan da je to dokraja osobni čin, ali i čin nadasve vođen Božjom rukom. To je prihvatanje izručenja svoga srca Gospodinu. Početak, ali kasnije i osnova svećeničkoga služenja, upravo je u srcu izručenu Gospodinu. Fra Drago potom je istaknuo pojedine poteškoće poimanja svećeništva i svećeničkog djelovanja u današnjem svijetu koji doživljava mnoge radikalne i strelovite obrate. Istaknuo je teškoće djelovanja svećenika u društvu koje je od loše interpretacije slobode i tolerancije te pod utjecajem pluralizma svjetonazora i pogrešna shvaćanja vrednota izgubilo osnove socijalne dimenzije ljudskoga života. Svećenik takvome društvu može ponuditi moći srca, moći ljudskoga srca povezanoga sa Srcem Isusovim: blagost, dobrotu, strpljivost i milosrđe. Nakon duhovnoga nagovora uslijedio je ispit savjesti i mogućnost za sakrament pomirenja te sveta misa na kojoj su sudjelovali i mještani sela Hreljići. Misno slavlje predvodio je biskup ordinarij mons. Dražen Kutleša. Susret je završen zajedničkim objedom svih sudionika susreta, na kojem su im se pridružili načelnik Općine Marčana Predrag Pliško i njegov zamjenik Marjan Kostešić, koji su imali udjela u organizaciji i uspjehu tog okupljanja.

Mlada misa vlč. Dejvisa Martinovića



Vlč. Dejvis Martinović, ovogodišnji mladomisnik zaređen za svećenika Porečke i Pulsko biskupije, svoju je Mladu misu svečano proslavio u subotu, 8. srpnja 2017., u mjestu Plaški, u župi sv. Ane, u Gospicko-senjskoj biskupiji, gdje su mu roditelji stalno nastanjeni.

Vlč. Martinović, dok je bio stalno nastanjen u sjemeništu i bogosloviji, odakle je pohađao gimnaziju i onda teološke studije, rijetko je imao priliku biti u roditeljskom domu, ipak, kako je dobro poznat u tome kraju jer je kao đakon, pa i kao bogoslov, obilazio kuće za godišnji blagoslov. Redovito je sudjelovao u misnim slavlјima Župe svete Ane u mjestu Plaški. Nenametljiv, ponizan, i spreman svakoga sa slušati, svojom je osobnošću osvojio srca vjernika u našoj župi. Tim je više ovo slavlje Mlade mise obradovalo vjernički puk, susjede i prijatelje u Plaškom. Bog ga blagoslovio dobrim vremenima, bio na po-

moći u svećeničkom stasanju i blagoslovio pastoralnim uspjesima!

Na misi je sudjelovalo oko 500 vjernika, koncelebriralo je 30-ak svećenika iz raznih biskupija, a pjevanje je predvodio katedralni zbor iz Poreča. Na misi je propovijedao vlč. Vladimir Žarko Ošap, župnik župe Banja Luka, kojeg je vlč. Martinović u svojoj 5. godini života upoznao u župi Drvar gdje je vlč. Ošap tada bio župnikom. Vlč. Vladimir Ošap poznat je vjernicima ovoga kraja po svojim jasnim i konkretnim stavovima te snažnu i glasnu izričaju poruke. Pozvao je sve nazočne vjernike da u Isusovoj poruci "molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetu svoju" prepoznaju Isusovu želju da nastave i dalje moliti za svećenike, i našeg vlč. Martinovića.

Mladomisnikovi su roditelji Dragan Martinović iz Duboštice i Mirela r. Gavrić iz Lipnice. Brat Mihael je na studiju u Danskoj, a s roditeljima su još dvije sestre osnovnoškolskoga uzrasta, Katarina i Nikolina. Nakon što su otišli u izbjeglištvu devedesetih godina, bili su u Drvaru i Sto-

cu, a 2007. godine došli su u Lapat. Dejvis Martinović, mladomisnik, rođen je 11. svibnja 1993. u Varešu, u Bosni i Hercegovini, u Vrbosanskoj nadbiskupiji, kršten je u obližnjoj župi Preobraženja Gospodinova u Borovici. Prva dva razreda škole pohađao je u Drvaru, druga dva u Švedskoj, više razrede osnovne škole u Stocu. Zatim se odlučio za svećeništvo i završio klasičnu gimnaziju u Pazinu u koju je dospio uz pomoć prof. Pere Marića. Maturirao je 2011. godine i upisao Filozofsko-teološki studij u Rijeci. Godine 2013. nastavio je studij u Rimu na Papinskom sveučilištu Sv. Križa. Diplomirao je 2016. godine, iste je godine zaređen za đakona, 26. studenoga, u pulskoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije, po rukama porečkoga i pulskog ordinarija mons. Dražena Kutleše koji ga je, ove godine, 10. lipnja, zaredio za svećenika Porečke i Pulsko biskupije. (Foto i txt: Josip Anušić/Tiskovni ured PPB)

Poštovani, dragi zainteresirani hodočasnici!

Evo konačne odluke o našem jednostavnom i znakovitom hodočašću u Rim i Loppiano u listopadu ove godine. Nazvali smo ga znakovitim jer ga povezujemo sa svetim obiteljskim papom Ivanom Pavlom II., čiji smo blagdan odabrali za naše hodočašće. Njemu je obitelj bila nešto posebno i označio ju je kao "put Crkve". Učio je da je obitelj najveće dobro koje su nam prenijele civilizacije te jedinstven znak spasenja naše i budućih civilizacija. Zato s početkom nove pastoralne godine 2017. i 2018. organiziramo hodočašće u Rim u znaku sv. Ivana Pavla II., a moleći za naše obitelji. To ne znači da samo obitelji mogu ići u Rim. Mogu ići obitelji, bračni parovi, ali i pojedinci/pojedinke, mladići i djevojke.

Četvrtak 19.10.

Polazak iz Pule u 22:30 h, Labin 23:15 h i Pazin u 24:00 h, sve na autobusnim kolodvorima. Idemo prema Sloveniji, preko Poreča i Buja, i ulazimo u Italiju. Naravno, sve s potrebnim zaustavljanjima.

Petak 20.10.

U jutarnjim satima zastajemo u **Loppianu** (Incisa – Firenza) s dvosatnim programom, tj. Misom, upoznavanjem Loppiana i života njegovih stanovnika, a poslije okrepe iz torbe nastavljamo put Rima.

U Rimu smo oko 14 h, sa stankom za okrepnu iz torbe, pa započinje naš program. Tu nas prihvata naša voditeljica u Rimu Veronika Konda, Slovenka iz *Incontri Romani* (393385769077). Započinje razgledanje kulturnih i vjerskih zdanja Rima (Coloseum, Piazza Spagna, Fontana Trevi, Forum; San Giovanni, Santa Maria Maggiore, itd...). U večernjim satima, ne kasno, idemo u mjesto svoga smještaja: Cittadella Ecumenica, via Taddeide 42 kod časnih sestara (s. Lucia, mob. 340 862 1511 ili tel. 069 034 610). Tu je večera i počinak.

Subota 21.10.

Nastavljamo razgledavanje crkvenih i kulturnih spomenika Rima. To su katakombe, Sv. Petar, Sv. Pavao izvan zidina i dr. Polovicom dana činimo stanku za ručak iz torbe ili u vlastitoj režiji i nastavljamo razgledavanje Rima sa željom da navečer stignemo u Hrvatski zavod sv. Jeronima gdje su smješteni naši svećenici koji studiraju u Rimu. Slijedi večera i počinak.

Nedjelja 22.10.

29. kroz godinu, blagdan sv. Ivana Pavla II., toga dana bit će moć najviše kod Sv. Petra, sudjelovati u tamošnjim programima i slaviti Gospodina za sv. Ivana Pavla II.

Poslije svih programa, mogućnost je zajedničkoga ručka, čak u Vatikanu, nakon čega bi uslijedio put prema kući, istim putem kuda smo i došli, opet s potrebnim zaustavljanjima.

Kući stizemo u noći s nedjelje na ponедjeljak.

ZA SVE INFORMACIJE, TAKOĐER I CIJENE I PRIJAVE, POTREBNO JE NAZVATI.

Ukupna je cijena 260€ ili protuvrijednost 1975 kn.

Župni ured Labin 852-482 ili 098/963 2097, email: zupni.ured.labin1@pu.t-com.hr

(vlč. Koren).

Ured za obitelj u Pazinu 686-201 ili 095/197 3750, email: euzebije-josip@gmail.com
(o. Euzebije).

Zainteresirani se trebaju javljati tijekom srpnja i kolovoza, u kolovozu se uplaćuje i prva rata 100€ ili kune u protuvrijednosti na **IBAN: HR8623800063220025360**, **POZIV NA BROJ: HR00 1946 S NAZNAKOM: HODOČAŠĆE U RIM**.

Unaprijed se radujemo vašem interesu – hvala!

Vlč. M. Koren, pročelnik Vijeća, i predstavnik Ureda za obitelj o. Euzebije

Predstavljanje ZVONA SV. TOME



PULA Zvona su pronađena zakopana u podrumu zgrade Arheološkoga muzeja Istre. Na zvonu koje datira iz 1425. prikaz je sv. Tome, ono se prvotno nalazilo na crkvi sv. Tome koja je bila smještena na prostoru do Katedrale, a u 19. st. na Komunalnoj palači i ondje je označavalo sate. U ponedjeljak, 3. srpnja 2017. godine u 12,00 sati, na dan sv. Tome kod pulske katedrale bio je predstavljen nalaz zakopanoga blaga, pronađenog u podrumu Arheološkoga muzeja Istre, u sklopu radova na adaptaciji muzeja. Riječ je o dvama zvonoma iz 14. i 15. stoljeća, koji su skriveni prije 70 godina, najvjerojatnije poslije II. svjetskog rata, oko 1947. godine. Jedno je zvono rad zvonoljevača Bela i Vivencusa i datira oko 1325. godine, a drugo je rad zvonoljevača Salvatora, datirano je u 1425. godinu, a na njemu je prikaz sv. Tome. Nakon obnove Komunalne palače, ovo drugo zvono preseljeno je u Muzej gdje je bilo izloženo u stalnom postavu. Zvono svetoga Tome izuzetno je važno za grad Pulu jer je sv. Toma apostol zaštitnik Pule i Pulsko biskupije. Pronalazak ovih zvona više je od pronalaska zakopanoga blaga. Riječ je o spašenoj kulturno-povijesnoj baštini bogate i dinamične povijesti grada Pule, tijekom koje su brojni vrijedni spomenici uništeni ili nestali. Ove su nalaze u ponedjeljak, 3. srpnja 2017., predstavili Darko Komšo, ravnatelj Arheološkog muzeja Istre, Željko Ujičić, voditelj Srednjovjekovne zbirke Arheološkoga muzeja Istre, Tatjana Bradara, voditeljica Novovjekovne zbirke Arheološkoga muzeja Istre, te Rikardo Lekaj, župnik Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Puli. (Izvor: Arheološki muzej Istre)

Proslava spomendana bl. Marije Propetog Isusa Petković

PULA U nedjelju, 9. srpnja 2017. godine svečano je u Župi svetoga Josipa u Puli proslavljen spomen blažene Marije Propetog Isusa Petković. Taj se spomen u toj župi redovito slavi od izgradnje nove crkve (2004.), pa je to već postala tradicija.

Kod posvete crkve svetoga Josipa i oltara (14. studenoga 2004.) tadašnje poglavarice Zajednice sestara Družbe Kćeri Milosrđa, koju je osnovala blažena Marija Petković, darovale su relikvije Blaženice (proglašena blaženom 6. lipnja 2003. godine u Dubrovniku) koje su s relikvijama porečkih mučenika sv. Mavra i Eleuterija postavljene u podnože oltara. Otad se uz zaštitnika svetoga Josipa u toj crkvi i u župi slavi blažena Marija Petković kao suzaštitnica. K tome treba dodati i to da je blažena Marija Petković već 1947. godine poslala svoje sestre u Pulu u Župu svetoga Josipa, a djelovale su i u pulskoj bolnici. I danas njezine sestre djeluju u Puli, u Župi Krista Spasitelja na Velom Vrhu gdje vode Djecji vrtić „Marija Petković“. I lijepo je bilo vidjeti u crkvi mnogo malene djece, njihove roditelje, časne sestre i suradnice iz vrtića. Svečanu misu predvodio je vlač. Sergije Jelenić, kancelar Biskupije i bivši župnik Župe svetoga Josipa, zajedno sa sadašnjim župnikom vlač. Ivanom Prodanom. Pjevanje na misi vodio je župni zbor. Predvoditelj je u homiliji naglasio, prema biblijskim tekstovima koji su se čitali, potrebu vjernika da svoj život usklade s voljom Božjom. Ono što je veliko i vrijedno u očima ljudi, to nije tako i u očima Božjim. Ono što ljudi preziru, odbacuju – poniznost, skromnost, siromaštvo, poslušnost – to je vrijedno u očima Božjim i ima sigurnu budućnost. Blažena Marija Petković to je u svom životu shvatila i prihvatile kao jedini put za sebe i svoje sestre. Riječu, pismom i nadasve svojim životom uvijek je na to pozivala i upućivala svoje sestre. Njihov je zadatak, što god radile, privoditi ljude Bogu, a ne sebi. Nije to uvijek lako. Često je to povezano sa žrtvom, patnjom, nerazumijevanjem. Ali i Isusov je put bio obilježen križem. A On je upravo po križu Spasitelj. I



svaki je vjernik po krštenju postao drugi Krist i pozvan je spašavati ljude. Blažena Marija Petković u tome je bila postojana do kraja svoga zemaljskog života i pokazala da je moguće u ovom životu slijediti Isusa, biti svet. Crkva je blaženu Mariju Petković zbog toga uzdigla na čast oltara da nam bude uzor, poticaj, sigurnost, da i mi poput nje možemo u svetosti slijediti Isusa Krista. Ta Bog nas sam poziva da budemo sveti. Potrebno je zato svaki dan biti spreman u svemu prihvataći i vršiti volju Božju. Na kraju mise djeca iz vrtića „Marija Petković“ održala su malu „akademiju“ – pjevali su i recitirali u čast Blaženice. Bilo je vrlo lijepo i pohvalno što pokazuje da časne sestre i suradnice u tom vrtiću mnogo uđaju u tu djecu. Nakon toga pred crkvom i u dvoranama svi su prisutni ponuđeni kolačima, pićem, sladoledom, tako da su se još dugo svi zadržali u ugodnu razgovoru i druženju. (www.ppb.hr)

U Istri provedena Akcija MIVA

Unedjelju, 23. srpnja 2017. održana je još jedna Akcija MIVA pod gesmom „Moj dar slavi Boga za sve sretno prijeđene kilometre“. Akciju MIVA promiču Papinska misijska djela, na razini cijele Crkve, a prihodi su namijenjeni za nabavku vozila za misionare. U Porečkoj i Pulskoj biskupiji prošle je godine bilo uključeno 9, a ove je godine sudjelovalo 12 župa. U nekim župama, gdje je to bilo moguće, nakon mise održan je blagoslov vozila, a u nekim, gdje parkiralište nije u blizini crkve, blagoslovljene su naljepnice s likom sv. Kristofora. „Zahvalan sam Gospodinu za svaki novi poticaj kojim se želi pomoći našim dragim misionarima u njihovu plemenitu radu. U prošlogodišnjoj Akciji MIVA u našoj je Biskupiji prikupljeno 16.200 kn, a u Akciji MIVA Hrvatska i BiH, prikupljeno je 80.000 €. Tim sredstvima kupljena su tri terenska vozila, tri motocikla i trinaest bicikala. I dok pomažemo misionare



u dalekim misijskim krajevima, i sami postajemo misionari. Stoga vam zahvaljujem i molim Božji blagoslov za svakoga od vas!“ stoji u zahvali dijecezanskoga ravnatelja Papinskih misijskih djela vlač. Mirka Vukšića. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

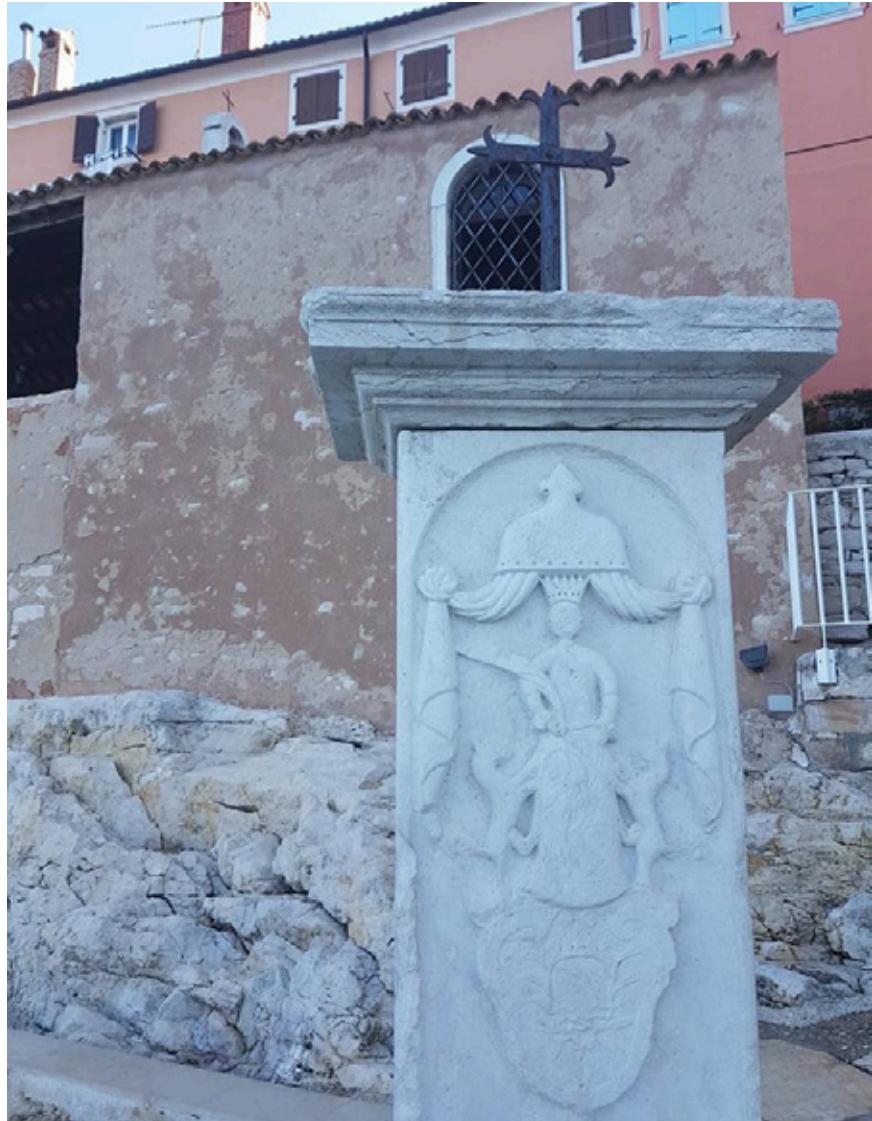
Obilježena 1217. obljetnica dolaska zaštitnice Rovinja

U četvrtak, 13. srpnja 2017. rovinjska je župa misnim slavljem u crkvi Sv. Križa, na obali starogradske jezgre, obilježila 1217. obljetnicu čudesnoga dolaska sarkofaga sv. Eufemije u Rovinj.

Misno slavlje pred prepunom crkvicom predvodio je rovinjski župnik, generalni vikar Biskupije mons. Vilić Grbac. Predvoditelj je u prigodnoj homiliji, u kontekstu obilježavanja obljetnice, podsjetio okupljene vjernike na veličinu herojskoga svetačkog lika sv. Eufemije Kalcedonske koja je svojim krepotima nadahnjivala tolike generacije, osobito kao uzor postojanosti vjere, i u najtežim okolnostima.

Izgradnja crkve sv. Eufemije

Kad je 800. godine u grad stigao sarkofag, smješten je ispred crkvice sv. Jurja koja je bila na mjestu današnje župne crkve. Međutim, stanovnici Rovinja zahtijevali su veću crkvu koja bi dostojno udomila sarkofag s tijelom sv. Eufemije te je 950. godine podignuta nova crkva. Bila je to trobrodna bazilika s trima polukružnim apsidama. Na sredini te crkve bio je postavljen sarkofag te su otad zaštitnici Rovinja sv. Juraj i sv. Eufemija. Nakon nekoliko stoljeća neprestana trošenja i obnavljanja ponovno se javila potreba za novom crkvom. Tada nastaje i sadašnja crkva sv. Eufemije i sv. Jurja. Dana 8. prosinca 1720. godine odlučeno je da se sagradi nova velika crkva, no prvi konkretni koraci poduzeti su nešto kasnije. Odbor za izgradnju crkve 1724. godine izradu je projekta povjerio venecijanskom arhitektu Giovanniju Scalfarottu (1690. – 1764.), jednom od značajnijih arhitekata prve polovice XVIII. stoljeća. Scalfarotto je u to vrijeme već započeo u Veneciji izgradnju crkve S. Simeone e Giuda jednu od najznačajnijih građevina klasicizma XVIII. stoljeća. Projektirajući crkvu za Rovinj, predložio je rješenje koje Rovinjci nisu prihvatili. Crkva nije imala tri broda (što su Rovinjci zahtijevali), zbog njezine veličine trebalo je porušiti crkvicu sv. Josipa, a trebalo je porušiti i tek izgrađenu apsidu koja bi se trebala uklopiti u projekt. Scalfarotto je glavno ulazno pročelje okrenuo prema otoku Sv. Katarina što je dodatno razljutilo građane Rovinja koji su



zahtijevali trobrodnu građevinu u koju će biti uklopljena nedavno dovršena apsida i koja neće rušiti okolne zgrade. Scalfarotto je, usprkos svima, uporno zahtijevao spomenuta rušenja i izgradnju prema njegovu projektu pa ga je odbor za izgradnju crkve 13. travnja 1724. godine oslobođio svake obvezе plativši mu pritom 80 dukača. Potom su pozvali, također iz Venecije, arhitekta Giovannija Dozzija i povjerili mu izradu projekta koji će udovoljiti željama i zahtjevima naručitelja – građana Rovinja. Dozzi nije bio tako snažna ličnost i poznat arhitekt, kao što je to bio Scalfarotto, te je u svoj projekt uklopio sve zahtjeve naručitelja i konačno je izgradnja mogla početi. Kamen temeljac današnje crkve postavljen

je 8. svibnja 1725. godine, 16. svibnja 1728. god. posvećene su sve tri apside, 1734. god. posvećen je bočni brod te konačno 1736. god. druga dva broda odnosno cijela crkva. Otad do danas crkva sv. Eufemije dominira gradskim i morskim pejzažem Rovinja. Zanimljiv je i podatak da se crkva gradi još na otoku jer je tek 1763. god. zasipan uski kanal koji je dijelio otok od kopna; prije zasipavanja otok i kopno bili su spojeni pokretnim mostom. Ne znamo točno koliko je stanovnika imao Rovinj za vrijeme gradnje crkve, ali znamo da je 1750. god. imao 8782 stanovnika pa je jedno takvo zdanje zaista i bilo potrebno. (www.ppb.hr, foto: D. Fattorich)

„Budite Kristov miomiris“

PULA Upulskoj Župi sv. Pavla apostola, u naselju Vidikovac, blagdan svetih prvaka apostola, Petra i Pavla, iako nije službeni župni blagdan, slavi se izuzetno svećano. Ove je godine trodnevnu duhovnu pripravu, od 26. do 28. lipnja 2017., predvodio fra Josip Vlašić iz pazinskoga Franjevačkog samostana Pohođenja Marijina, koji je predvodio i večernje misno slavlje na sam blagdan.

Prvoga dana trodnevnice fra Josip je okupljenim vjernicima, koji uvijek u velikom broju pohode trodnevnicu za Sv. Pavla, u homiliji razložio Isusove riječi iz Matejeva evanđelja „Dođite k meni svi izmoreni i opterećeni.“ Drugoga dana trodnevnice tema je bila „Ne budite zabrinuti za život svoj“, a trećega je dana trodnevnica završila homilijom na temu poznatoga pitanja, na koje jako dobro znamo odgovor, ali ga je često vrlo teško primijeniti: „Koliko puta da oprostim?“ Na sam blagdan, u četvrtak, 29. lipnja 2017. fra Josip je svećano večernje misno slavlje predvodio uz koncelebraciju više svećenika iz pulskih gradskih župa. Obraćajući se vjernicima koji su u veliku broju, unatoč vrućini, ispunili župnu crkvu, propovjednik je podsjetio da je od brojnih Pavlovi poslanica ostalo sačuvano njih 14. U homiliji je na poseban način analizirao tri njegove rečenice koje ljudima današnjega vremena mogu biti od velike pomoći za svakodnevni život i duhovni rast.

Vjera i Božje zapovijedi zidine su koje nas štite od samoranjanja

„Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista“, rečenica je iz Poslanice Galaćanima. Ponos je osjećaj sveprisutan u svakidašnjem životu čovjeka, često smo ponosni na sebe i svoje bližnje, zbog ponosa se podnose i žrtve. Zdrav, pozitivan ponos razlikuje se od bahatosti i samodopadnosti. Pavao kaže da se ponosi istim onim križem koji je prethodno prezirao i, štoviše, progonio. No onda se dogodio njegov susret s Križem, s Raspetim, i dogodila se Ljubav te je taj križ postao njegov put i njegov ponos. On se ponosi svojim Spasiteljem, koji ga jedini razumije, štiti, voli, i kada su svi drugi protiv njega. Dok je Židovima i Grcima križ ludost, Pavlu je ponos. Prigoda je ovo da se zapitamo ponosimo li se mi tim križem, Crkvom, vjerom, Isusom? Ili se, pak, kada bismo trebali tu svoju vjeru istaknuti, povlačimo posramljeni. Zbune li me oni koji govore da je vjera nešto zaostalo? Jesam li u sebi ponosan što vjerujem? Možda nas ismijavaju kao Pavla, to je kušnja za našu vjeru, ta nam kušnja služi za pročišćavanje. Mnoge su mode prošle tijekom povijesti, no sve su one i postale dio povijesti, a Riječ Božja traje i traje jer Bog je uvijek aktualan. Propovjednik je u tom kontekstu citirao poznatoga engleskog književnika i kršćanskog apologeta, Gilberta Keitha Chestertona, koji je svoju vjeru, u jednoj raspravi putem medija, javno obranio pričom o otoku zaštićenom zidom i nepoznatom propovjedniku, naglasivši kako je 'sloboda' stečena rušenjem zida ubrzo dovela do pogibije mnogih koji se s takvom slobodom, bez zida koji ih je ograničavao da bi ih zaštitio, nisu znali nositi, i život je na otoku prerastao u strah. Vjera i Božje zapovijedi zidine su koje nas štite od samoranjanja koje si čovjek, živeći bez ikakvog ograničenja, nanosi. Gdje su god srušeni vjera i Božje zapovijedi, nestalo je povjerenja među ljudima, one štite čovjeka da se ne strmoglavi niz životne litice. Bez vjere i Božjih zapovijedi nismo slobodniji i sretniji, nego tužniji i jadniji, rekao je propovjednik zaključivši citat.



Kršćanin uvijek i svugdje može mirisati na Krista

Biti ponosan na Kristov križ nikako ne znači biti napadan i terorizirati druge. U prilog tome govori druga poruka sv. Pavla apostola koju je propovjednik citirao: „Mi smo Kristov miomiris.“ Kada se to samo od sebe iz nas širi, ne trebamo o tome govoriti. Iz našega bi se ponašanja trebalo razaznati kome pripadamo, na koga ili što mirišemo, i da se ponosimo Križem. To se ne tiče samo aktualno popularnih, razvikanih tema, poput pobačaja, braka, kontracepcije, kao da ne postoji ništa u moralu osim tema spolnosti. Moral se tiče i svih drugih područja života: našeg poštenog odnosa prema društvu u kojem živimo, prema državi, prema ljudima s kojima živimo, prema starima, bolesnima, nemoćnim, prema mладимa. Neovisno o stupnju obrazovanja i društvenom položaju, kršćanin uvijek i svugdje može mirisati na Krista. Kršćanin koji tako ne miriše na Krista jest sablazan. Onda kada mi prestane na pameti biti ono što je Božje, vodim se nekom svojom privremenom koristil, lažnim ljudskim obzirima i preuzetno se uzdam u Božje oproštenje, pravdujući se riječima 'Bog će oprostiti, pa danas svi tako čine, pa neću ja stršiti'...tada nisam ugordan Kristov miris, nego postajem smrdljiv zadah koji se iz moga života širi oko mene. Molimo svetog Pavla da budemo svima oko sebe lijep i ugordan Kristov miris.

U svojim poslanicama Pavao je volio govoriti o Svjetlosti, kako je Isus za sebe rekao: „Ja sam Svjetlo svijeta.“ Pavao je susreo to svjetlo na ulazu u Damask i zato je govorio kršćanima: „Svi ste vi sinovi Svjetlosti.“ Treći je to poticaj koji je fra Josip obrazložio. U svijetu punom tame, zla, grijeha i negativnosti Pavao nas potiče da mi budemo svjetlo i da se trudimo pronaći svjetlo koje postoji u svijetu, u našem okruženju, u našoj obitelji. Budimo opredijeljeni za svjetlo, za radost, za vjerdinu, za ono lijepo, pozitivno, i trudimo se to širiti, dosta je tame koja nas umara. Nemojmo biti apostoli tame, ne prenosimo tužne sumorne vijesti, pronadimo nešto lijepo i to podijelimo s bližnjima, tako će se i po nama nešto lijepo širiti svijetom. Čineći tako, postat ćemo apostoli svjetla, radosti, vjerdine, u svojoj obitelji, selu, gradu, u svome okruženju. Nemamo bolji svijet, imami samo ovaj, pa stoga učinimo sve što možemo da u njemu bude više svjetla, pozvao je propovjednik. Misno slavlje glazbeno je animirao župni zbor uz orguljsku pratnju profesora s Muzičke akademije pulskoga sveučilišta Branka Okmace te pod ravnanjem zborovođe dr. Andreja Angelinija.(www.ppb.hr)

300 GODINA POSLIJE

Uokvirenu SPOMENICU ponijeli smo iz Pićna na Svetu goru kod Nove Gorice povodom 300. obljetnice krunjenja lika Majke Božje u tamošnjem svetištu. Sliku je okrunio pićanski biskup Marotti 6. lipnja 1717. godine. To je bilo drugo krunjenje lika MB izvan Italije nakon Trsata. Trsatsku je Gospu također okrunio biskup Marotti 1715. godine. Tri stotine godina vrlo je dugo razdoblje, razdoblje mnogih generacija, po sadržaju slično, jednako, svježe, vrlo draga, dinamično, povezujuće. Proslavu smo ovoga jubileja teško dočekali. Jedna postaja našega župnog hodočašća lanske godine bila je na Svetoj gori. Osjetili smo i pripreme za ovaj jubilej. Bila je to udica na koju smo se ulovili. Kako se u to uključiti jer je to i naše, pićansko, u širem smislu i cijele naše biskupije koja je nasljednik područja nekadašnje Pićanske biskupije. Nakon dogovora s Biskupijom i predstavljanja ove proslave pred svećenicima i redovnicima na studijskom sastanku u Pazinu, pala je odluka: uključujemo se u proslavu. I vrlo mi je draga da se to i dogodilo.



Pićan – Sveti gora kod Nove Gorice

U nedjeljno jutro, 25. lipnja 2017. okupilo se nas devetero u jednom pazinskom kafiću i uz kratak razgovor o putovanju, krenuli smo raspoloženi uz znatiželjna očekivanja prema Svetoj gori. Dan je bio lijep i ugodan. Na Svetu goru stigli smo nakon jake ljetne oluje koja je i cestu na nekim mjestima zakrčila debelim polomljennim granama. Temperatura se spustila za desetak stupnjeva od one pazinske. Redari su nam dali posebno mjesto za parkiranje do same crkve. Svečana zvonjava pratila je okupljanje hodočasnika.

Rukovali smo se s nekim poznatim licima. Svetište se naglo punilo i u 16 sati krenula je ulazna procesija uz svečanu liturgijsku pjesmu u vrlo smišljeno i bogato okićenu crkvu. Za sve naše sudionike bila su poimence označena mjesta uz poseban pozdrav. Misu je predvodio papinski nuncij nadbiskup Juliusz Janusz, Poljak, koji uz službu u Sloveniji obavlja i službu papinskoga delegata za Kosovo. Koncelebrirao je i gorički nadbiskup, koparski biskup ordinarij mons. Jurij Bizjak, koparski biskup u miru mons. Metod Pirih, rektor Svetišta p. Simon Peter Berlec, mnogi franjevcii sa svojim provincijalom, svećenici Koparske biskupije i drugi. Nuncij se u homiliji na slovenskom jeziku, u velikoj jednostavnosti i prijateljstvu, a i u slobodi duha, približio slušateljima. U vrijeme propovijedi otpjevao je solo tri kitice jedne poljske pjesme, uz veliko odobravanje, kao vrlo iskren evandeoski prijatelj. Prije misnoga blagoslova uslijedile su čestitke nunciju, koji ove godine slavi 50. obljetnicu svoga misništva. Dana je riječ i nama, nasljednicima Pićanske biskupije. Pićanski općinski načelnik gospodin Ivan Franković i dr. Livio Švić uime Župnoga vijeća donijeli su Spomenicu kod ambona. Župnik Antun Kurelović izrazio je zahvalnost za ovaj doživljaj, pozdravio nazočne, istakao vezu pićanske župe s ovim svetištem ne samo preko biskupa Marottia nego i njegova nasljednika Cecottija, koji je bio franjevac na Svetoj gori i postao biskup pićanski. Uz velik mar u naviještanju Evandelja, proširio je nekadašnju pićansku katedralu za „šest kapela“ odnosno za dvije bočne lađe 1753. godine. Pročitan je tekst Spomenice uz ganutljivo odobravanje svih nazočnih. Koparski biskup odmah je pružio poljubac mira vlč. Kureloviću. Spomenica je predana rektoru Svetišta p. Simonu Peteru. Spomenica je položena na glavni oltar ispod slike koju je prije 300 godina okrunio biskup Marotti. Neponovljiv osjećaj ponosa, zahvale, zajedništva i duha prožetosti. Nakon mise svi smo bili pozvani na zajedništvo stola. Hvala čuvarima svetogorskoga svetišta na prihvatanju, na slušanju, nadasve ljubavi koju smo osjetili prema svim članovima izaslanstva, možemo reći i prema cijeloj Biskupiji, na čelu s našim biskupom mons. Draženom Kutlešom, svećenicima kojima je taj program ranije predstavljen i svim sljedbenicima nekadašnje Pićanske biskupije. (vlč. A. Kurelović)

Proslava sv. Margarete

ŠTINJAN Blagdan sv. Margarete, djevice i mučenice, u jedinoj njoj posvećenoj župi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji, u mjestu Štinjan u Pulskom dekanatu, proslavljen je u četvrtak, 20. srpnja 2017., svečanim misnim slavljem koje je u ispunjenoj župnoj crkvi predvodio vlc. Darko Zgrablić, župnik Svetvinčenta.

Prigodnim pozdravom okupljenim vjernicima, concelebrantima te zahvalom predslavitelju obratio se župnik vlc. Rikard Lekaj. Po završetku misnoga slavlja u dvorištu crkve, ispod pitoresknih stabala maslina, upriličeno je druženje uz prigodnu okrepnu. Vlc. Zgrablić u prigodnoj je homiliji istaknuo što je to što nama danas može reći taj lik ranokršćanske mučenice, sv. Margarete, koja je to poveznica između nas i nje, iako živimo u posve drugim vremenima i drugoj točki svijeta. Onaj tko nas povezuje jest Isus Krist. Mi danas slavimo i slijedimo istoga Isusa za kojeg je živjela i za kojeg je svojim životom posvjedočila i sv. Margaret prije više od 1700 godina. Druga su vremena i okolnosti, no ono bitno nije se promijenilo. Živjela je za Isusa, i da samo to znamo, bilo bi nam dovoljno jer je to ono najvažnije što ona nama poručuje svojim životom. I ona želi da na tome zastanemo. Ne da se njoj divimo, svetcima to ne treba, oni su svjesni da je Bog onaj koga valja promatrati. Svetci su oni kroz koje se Bog vidi. Oni su ljudi u kojima se može vidjeti Boga. I kada je Crkva pozvana da bude sveta, onda je pozvana takva biti, da je Bog vidljiv u njoj. Kakvi smo mi svjedoci ako to što svjedočimo, nije vidljivo u nama? Kršćanstvo nije neka teorija, nije nešto što treba prodati, ono je nešto što trebamo najprije mi živjeti da bi drugi na nama to mogli vidjeti, neovisno hoće li to naići na odobravanje ili neodobravanje drugih. Svetci su bili ljudi bez kompromisa, bili su dosljedni, tako i sv. Margaret. Ona je bila rođena u poganskoj obitelji, rano je ostala bez majke, otac



je bio poganski svećenik, odgojila ju je dojilja te je preko nje primila kršćanstvo. Po povratku u očinsku kuću ostala je dosljedna svome uvjerenju. Otac se nije odrekao. Upravitelj provincije htio ju je za suprugu, no na njegov poticaj da se odrekne kršćanstva, ona je odgovorila: „Kako možeš očekivati da se odrekнем neba i izaberem zemaljski prah?“ istaknuo je propovjednik. Ona je spoznala da je vjera u Isusa jedina prava Istina. No, za razliku od današnjih ljudi koji vjeru doživljavaju kao muku i trpljenje jer su se odrekli svijeta, svetci su je doživljavali kao bogatstvo jer su prigrili Isusa. Sveta Margaret poziva nas da naš život bude zagledan u Krista jer taj pogled daje snagu i hrabrost za slijediti Isusov primjer, u zgodno i negodno vrijeme.

Blagdanu je prethodila dvodnevna duhovna priprava. Prvoga dana, u utorak, 18. srpnja, nakon mise koju je predvodio vlc. Joško Listes, župnik pulske Župe Krista Spasitelja, održano je klanjanje pred Presvetim. Drugog dana duhovne priprave, u srijedu, 19. srpnja misno slavlje predvodio je fra Gabrijel Škibola, župnik pulske Župe sv. Antuna Padovanskog. (www.ppb.hr)

„Djeca u Dužnjanci“

SUBOTICA U sklopu Dužnjance 2017. održana je 1. i 2. srpnja u organizaciji HKC „Bunjevačko kolo“ po deseti put manifestacija „Djeca u Dužnjanci“. U subotu, 1. srpnja održane su dječje igre zabavno-edukacijskoga karaktera o temi upoznavanja s običajem Dužnjance. U igrama, koje su bile natjecateljskoga karaktera, sudjelovala su djeca iz četiriju osnovnih škola. Djeca koja nisu sudjelovala u natjecanju, sudjelovala su u likovnoj radionici.

U sklopu programa nastupile su i najmlađa i srednja folklorna skupina HKC „Bunjevačko kolo“, kao i dječja folklorna skupina „Preporod“ iz Dugog Sela. Program zbog kiše nije mogao biti održan na gradskom trgu nego u prostorijama Centra. U poslijepodnevnim satima druženje djece nastavljeno je koncertom Dušana Svilara u okviru kojega je mons. Stjepan Beretić brojnoj publici predstavio katedralnog malog banda i bandašicu Martina Vukova i Martinu Dulić. Središnji dio manifestacije „Djeca u Dužnjanci“ održan je u nedjelju, 2. srpnja. Djeca su svečanom misom za-

hvalila Bogu za ovogodišnju žetvu i kruh svagdašnji. Misu je predvodio mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik, u zajedništvu s mons. Andrijom Anišićem, predsjednikom Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužnjanca“ i vlc. Lazarom Novakovićem. Među djecom u narodnoj nošnji, osim malih folkloruša, bili su i oni najmanji iz dvaju subotičkih vrtića koji nose ime Bl. Marije Petković – „Sunčica“ i „Biser“, sa svojim odgojiteljima i odgojiteljicama. U propovijedi je mons. Beretić, između ostaloga, rekao: „Danas zahvaljujemo Bogu za naše žeteoce i za sve koji su radili na njivi... Pogledajte klas žita. Koliko u njemu ima zrnja. Ako zrno stavimo na policu, ostat će kao mrtvo, a ako ga najesen naši ratari posiju, ono će izgledati kao da trune, a onda će iz svakoga zrna nastati veliki klas... Što da učinimo za vječni život? Samo da budemo dobri jedni prema drugima jer Isus kaže: „Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo čašom hladne vode zato što je moj učenik, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća.“ „Danas zahvaljujemo za zrnje žita s naših njiva jer

je zrno života. Kad đak uči, izgleda nepomičan, a ipak on raste u znanju. Dok mladi radnik uči od starijega radnika, kao da je nepomičan. Ali on uči. I jednoga će dana iz male djevojčice nastati velika učiteljica. Iz maloga dječaka velik automehaničar. Netko će postati lječnik, inženjer, svećenik. Zato se isplati učiti. Isplati se seljaku sijati i skupljati pšenicu sa svoje njive. Svima želim marljiv rad i svakome da izabere životni poziv u kojem će biti sretan i ponosan Isusov učenik.“ Poslije mise bila je procesija s Presvetim, a poslije svečanoga euharistijskog blagoslova u parku pred Katedralom razvilo se kolo, ono najslade, dječje. Manifestacija Djeca u Dužnjanci završila je svečanim zajedničkim ručkom djece i odraslih. Manifestaciju su svojim nazočnošću podržali predstavnici grada Subotice, dopredsjednik Skupštine Grada, te Hrvatskoga nacionalnog vijeća, Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Subotici, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatske čitaonice, UBH „Dužnjanca“, Katoličkoga društva „Ivan Antunović“, Dječje ustanove „Naša radost“ i drugi. (IKA)

KATOLIČKA CRKVA U ISTRI OD 1947. DO 1977.

IV. Započeto djelo biskupa Nežića ostvareno 2013. godine – beatifikacija Miroslava Bulešića

Crkva je u Istri, kao i u cijelom hrvatskom narodu, pomalo, unatoč komunističkoj diktaturi, oblikovala nove načine pastoralnoga rada. Nije bilo lako, biskupije bez vlastitoga pastira (biskupa), župe bez župnika, progon svećenika, redovnika, redovnica, strah u narodu, međutim, Bog svome stadi u tim situacijama podiže pastire koji i pod cijenu života čuvaju poklad vjere i crkvenoga zajedništva. Nakon ubojstva bl. Miroslava Bulešića 24. kolovoza 1947., u Lanišću neće više postojati ona suradnja između vlasti i svećenstva, svećenstvo još snažnije zauzima distancirajući stav. Komunistička vlast nije imala milosti prema istarskom svećenstvu iako je ono očuvalo vjerski i nacionalni identitet Istre za vrijeme talijanske uprave te na kraju najzaslužnije na pariškim mirovnim pregovorima. Dolaskom mons. Dragutina Nežića za apostolskoga administratora u Pazin, poslije i za administratora porečke i pulske biskupije, počinje se ponovno stvarati crkveno zajedništvo oko vlastitoga pastira. Uloga je pastira u tim povijesnim okolnostima bila važna. Vlasti su pokušale pod svaku cijenu unijeti među istarsko svećenstvo razdor i pojedine svećenike, pa čak svećeničko društvo, pridobiti na svoju stranu. Međutim, u tom vremenu biskup Nežić jasno čuva Stepinčev poklad vjere na ovim krajevima te pokušava provesti postkoncilsku obnovu Crkve na ovom području. Vlasti su pokušale na sve načine minorizirati ulogu biskupa Nežića te su ga često prozivali, napadali. Zašto? Bio je u vjerskim pitanjima nepopustljiv, u pastirskoj službi nepokolebljiv. Dijalog s komunističkom vlasti nekako je više bio u domeni mons. Bože Milanovića koji je uvijek nastojao sačuvati crkveno jedinstvo, ali i ne zauzimati tvrd stav prema vlasti. Dobra suradnja Nežića i Milanovića na početku Nežićeva djelovanja u Istri polučila je velike rezultate.

Tri velika projekta biskupa Nežića

Gоворити о бискупу Неžiću, најзначајнијем пастиру Цркве у Истри у 20. Стотијеу, није нимало једнозначно јер пуно се тога додило, особито на црквеном плану. Гледано с повјесним одмаком, о многим би се темама могло писати и сагледавати улогу бискупа Неžića. Сватко ће из свога кута, али ако желимо истакнути неколико повјесних чинjenica чији је активни дио био и сам Бискуп, можемо их свести на:

1. ујединjenje Цркве у Истри под пастирском brigom једнога бискупа, што ће се дододити 1977. године
2. постконцијалну обнову Цркве у Истри: устројство жупа, деканата, разних бискупских вјећа, школovanje клера које ће послје dati велик допринос на националној razini (Josip Turčinović, Aldo Starić...)
3. покretanja процеса за канонизацију влč. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika.

Postupak za kanonizaciju sluge Božjeg Miroslava Bulešića

У прва два пројекта, сукладно политичким и друштвеним могућностима, доста је добро proveo i svome naslijedniku ostavio snažnu postkoncijalsku Crkvu. Ono o čemu se malo govori kad se proučava djelovanje biskupa Nežića, jest njegova, па možda i ključna, uloga da danas imamo Blaženika, da још као administrator porečke i pulske biskupije započne proces za proglašenje blaženim i светим Miroslava Bulešića. Bio je to velik i hrabar pothvat u tadašnjim povijesnim i društvenim okolnostima. Sama pomisao, a kamoli pokrenuti postupak, pretpostavljaljili су да ће бити осуђен од тадашње власти. On je prvi biskup u tadašnjoj državi koji se odlučio pokrenuti proces за једну žrtvu komunističkoga režima. Taj hrabri pothvat morao je бити добро promišljen te је вођен у највећој tajnosti. Biskup Nežić započeo је ono što је već od prvih dana mučeništva живјело у народу –

Miroslav je mučenik i треба бити уздignут на čast oltara.

Poznanstvo Nežića i Bulešića

Za vrijeme studentskih dana u Rimu vlč. Miroslav često je pohađao Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu i susretao se osobno s mons. Dragutinom Nežićom, koji je u tom zavodu boravio. U pisanoj ostavštini bl. Miroslava nailazimo kako je Nežiću donosio knjige i друга писма која је mons. Božo Milanović slao. Sigurno су razgovarali о прilikama u Istri. Tada ni Bulešić ni Nežić nisu slutili да ће jednoga dana upravo Nežić biti istarski pastir. Svakako je то osobno poznanstvo, истина тада још Miroslava као bogoslova, те sve он што је чуо од svećenika, sjemeništaraca и вјерника о Miroslavu potakло Nežića да покрене dijecezanski postupak за proglašenje Miroslava blaženim i светим. Nežić је први почео prikupljanje pisane ostavštine о Miroslavu. Тако читамо у писму које је dr. Ivan Pavić uputio biskupu Nežiću 8. prosinca 1980.: „Glede Dnevnika pk. Mira Bulešića pisao sam danas nad. Pavlišiću s molbom da ga sigurnim načinom dostavi ili direktno Vama ili meni...“ Nežić bilježи на истом dopisu како је Bulešićev Dnevnik vraćen u Biskupiju u Poreč. Такође, вidi се у остavštini biskupa Nežića како је sustavno iščitavao zapise vlč. Miroslava i neke si prepisivao на papir.

Zapis u Dnevniku biskupa Nežića o bl. Miroslavu Bulešiću

Biskup Nežić nekoliko се puta susreo с majkom pok. Miroslava Bulešića. Тако пише да се пригodom Sv. Valentina u Kanfanaru, 14. veljače 1950., на kraju mise susreo с majkom Miroslava Bulešića и да ју је utješio. Majka Lucija požalila му се како јој власти не допуштају да тјело свога сина Miroslava prenese u Svetvinčenat. Biskup Nežić bilježи своје iskustvo пригodom првога posjeta Lanišću и подјeljivanja sakramenta sv. krizme 9. rujna 1951. Pohvaljuje lijepo pjevanje u crkvi te bilježи како су се

poslje objeda odvezli do groblja, bili na grobu pok. Mire Bulešića i ondje slikali. Biskup Nežić Miroslava Bulešića naziva mučenikom i smatra da je njegov zagovor pomogao da se stanje u Istri smiri i da se može bez većih incidenata dijeliti krizma po istarskim župama.

Imenovanje postulatora i osobno predsjedanje sudištem

Nakon devet godina od mučeničke smrti vlač. Miroslava, biskup Dragutin Nežić, koji je tada bio apostolski administrator Porečke i Pulsko biskupije te hrvatskoga dijela Tršćansko-koparske biskupije, odlučio je ex officio pokrenuti postupak za kanonizaciju Miroslava Bulešića. Postulatorom kauze imenovao je vlač. Marija Pavata, rodom iz župe Karojba, koji je boravio u Rimu, a on je imenovao vicepostulatorom vlač. Antuna Bogetića. Biskup je odlučio osobno predsjedati sudištu; promicateljem pravde imenovao je mons. Leopolda Jurcu, a bilo je tada bio biskup Šibenika. Koliko mu je bilo stalo do ovoga procesa, najbolje se vidi iz tog da je osobno predsjedao sjednicama. Dijecezanski je proces otvoren 24. travnja 1956. Zbog tadašnjih neprilika proces se morao voditi u najstrožoj tajnosti, no i to se u praksi pokazalo nemogućim, stoga je nakon druge sjednice privremeno obustavljen. Odlučeno je samo da se zamoli Svetu Kongregaciju Obreda da u Italiji budu ispitani neki svjedoci, i to: u Trstu mons. Jakob Ukmar, djelitelj krizme u Laniću, koji je i sam bio napadnut od komunista, te u Spoletu nadbiskup Raffaele Radossi koji je do 1947. godine bio biskup porečki i pulski. Mons. Ukmar dao je svoje prekasno svjedočanstvo o Miroslavu Bulešiću dok biskup Radossi, duboko razočaran što Istra nije ostala u sastavu Italije, ne želi dati svoje svjedočanstvo te smatra da mu Bulešić nije bio dovoljno poslušan. Razumljivo da se Radossi nije mogao složiti s Bulešićem u nacionalnim pitanjima, a i sam Miroslav u svom Dnevniku piše da je oprezan s biskupom Radossijem. Zbog svih poteškoća proces je bio obustavljen. Međutim, u istarskom je svećenstvu i narodu živjela uspomena na Miroslava Bulešića. Zanimljivo je čitati kako su Karobljani samo nekoliko dana nakon Bulešićeve mučeničke smrti tražili da dobiju njegovu sličicu, a osoblje Sjemeništa u Pazinu uzelo si je njegov komad odjeće kao relikviju. *Fama sanctitatis* došla je iz naroda i to je biskup Nežić prepoznao te je započeo crkveni postupak. Teško je uopće govoriti što bi bilo da biskup Nežić to nije započeo, ali Bog koji je Miroslava učinio dostoјnim mučeničke smrti nadahnuo je biskupa Nežića, a poslje i njegove nasljednike da započeto djelo završe.

Susret vjeroučitelja Riječke metropolije



Iz Porečke i Pulsko biskupije na susretu je sudjelovalo 12 vjeroučitelja

U organizaciji Katehetskoga ureda Krčke biskupije održan je 22. lipnja 15. u nizu susret vjeroučitelja i odgajateljica u vjeri Riječke metropolije. Susret, koji je okupio osamdesetak vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri, održan je na otoku Cresu u Creskom dekanatu na području župe Cres, uključujući pripadajuće župe i mjesta Loznati, Lubenice i Valun. Susret je započeo gostoprivrštvom domaćina u čije je ime nazočne dočekao i pozdravio creski župnik Marijan Kosić.

Nakon razgledavanja znamenitosti grada Cresa uz stručno vodstvo, okupljeni su u zajedništvu dvanaestorice svećenika i krčkim biskupom Ivicom Petanjkom proslavili misu zahvalnicu za proteklu školsku godinu i sva primljena dobra u župnoj crkvi u Cresu.

U propovijedi se biskup osvrnuo na djelovanje apostola Pavla koji je svojom zauzetošću oko svakovrsnoga dobra kršćanske zajednice sam prije svega činio ono što je propovijedao te tako davao primjer

revnosti u nastojanju oko obraćenja i kršćanskoga odgajanja duša, na što je biskup pozvao i sve vjeroučitelje/ice i odgajatelje/ce u vjeri. Imati vjeroučiteljski poziv, nije posao koji se radi samo za plaću, već on mora biti znak oduševljenosti za Boga i ljude, rekao je biskup Petanjak, potičući okupljene da još bolje i više oduševljeno navještaju Evandjele živeći svoj vjeroučiteljski poziv.

Na kraju mise nazočnima se obratio i predstojnik Katehetskoga ureda Krčke biskupije vlač. Anton Peranić koji je zahvalio creskim vjeroučiteljima i svećenicima za rado prihvaćenu i kvalitetno ostvarenu organizaciju susreta.

Nakon jutarnjega dijela uslijedio je zajednički ručak i nastavak obilaska ostalih znamenitosti, od čega je posebno bila zanimljiva povijest Lubenica, o čemu je govorio lubenički župnik Denis Žuškin. Nakon ovoga posebnog mjeseta sudionici su nastavili do živopisnoga Valuna, gdje je susret završio u radosnu ozračju bratskoga druženja.

Tijelovo u Labinu

Tijelovska procesija ujedinjuje vjernički grad Labin, župe Grada (tri), ali postoji želja da ujedini cijeli Labinski dekanat u jednu veličanstvenu proslavu. Kad bi došli iz svake od udaljenih župa barem predstavnici sa svojim obilježjima, bilo bi to veličanstveno. Nadajmo se da će svake godine to ići sve više u tom smjeru i da će se druge strukture društva rado uključivati u ovaj vjerski, ali i turistički projekt jer je stvarno ovo lijepo vidjeti i doživjeti. Ove je godine slavlje predvodio vlč. Jeronim Jokić, naglasivši da je Bog na neke trenutke nevjere u stvarnu Isusovu prisutnost odgovorio "euharistijskim čudima", kao u Ludbregu, kad se u kaležu pojavila prava ljudska krv, Isusova, ili u Lancaneu u Italiji kada se hostija pretvorila u komade mišićnoga vlakna, od srca Isusova.(BiB)



Blagdan Srca Isusova

MARCILNICA Slaviti misu u dvorištu crkve i župne kuće na Marcilnici na blagdan Srca Isusova, uvijek je jedan poseban doživljaj. Ove je godine koncelebriranu sv. misu predvodio i propovijedao vlč. Josip Peteh koji nas je pozvao da se Isusu samo ne divimo, nego da prijeđemo i na djela.(BiB)



JE LI ISTRA SPREMNA ZA OBJEKTIVNO-ČINJENIČNU RASPRAVU O TITU?

Nakon dominantne izborne pobjede desno-centrističkih političkih snaga na parlamentarnim, a nedavno i na lokalnim izborima, uz istovremeni veliki pad potpore lijevim partijama i njima bliskim grupacijama, stvoreni su društveni uvjeti za radikalni otklon od višegodišnjega procesa društvene kontaminacije, u kojemu su razne prokomunističke i pro-jugoslavenske grupacije, pod okriljem i zloporabom pojma antifašizma, željele i dijelom uspijevale reideologizirati hrvatsko društvo, prodiranjem u medije, kulturu i u nevladin sektor, na tekovinama i vrijednostima NOB-a, komunističke revolucije i socijalističke prakse. K tomu, radi boljega učinka, istovremeno su masovno prokazivale hrvatske demokratske i patriotske snage i njihovo antikomunističko i antijugoslavensko nasljeđe, kao nekakve opake profašističke, konkretno proustaške elemente.

Od Zagreba započela dekontaminacija

Ovakvo društveno nepodnošljivo i kontradiktorno stanje, u kojemu nije bilo omogućeno da suvremenu hrvatsku društvenu i političku kulturu oblikuju one većinske narodne snage koje su u krvavu Domovinskom ratu, i demokratskim izborom, pobijedile totalitarni komunistički sustav i jugoslavensku agresiju, pod simbolom crvene zvijezde, nego se nastoji afirmirati «nov supstrat» na ostacima i simbolima poražene, nedemokratske, u dobrom dijelu i zločinačke jugoslavensko-komunističke epohe, svoj je simbolički vrhunac iskazalo tijekom duga i preduga trajanja imena maršala Tita na jednom od najljepših zagrebačkih središnjih trgova. Simboličan odlazak u povijest ključne ličnosti te epohe, promjenom imena toga zagrebačkog trga, trebao bi biti poticaj i drugim hrvatskim sredinama za istovjetan odnos prema vremenu i vrijednostima koje s današnjim vremenom i vrijednostima nemaju ama baš ništa zajedničkog. Budući da nisu željele, nisu onda ostvarile demokratske ljudske slobode ni hrvatsku državnu suverenost. Zato nema smislenoga razloga, ponajmanje moralnoga opravdanja, za daljnje čuvanje i javnu prezentaciju te epohe u spomeničkoj, toponimskoj ili bilo kojoj drugoj simboličnoj baštini. Ona ima neke svoje pozitivne društvene i gospodarske simbole u mnogim proizvodnim i infrastrukturnim objektima koji su izgrađeni, ali i prevla-

davajuće negativne u mnogim groznim i antihumanim djelima, kao što su masovne grobnice, jame, goli otoci, egzodus i raseљavanja, politički teror i ubojstva itd.

Hoće li i Istra učiniti potreban iskorak?

Veoma se olako i paušalno govorio o ovoj temi kad je riječ o Istri. Ne može se danas, nakon više od četvrt stoljeća od pada komunizma u svijetu i uspjele hrvatske državne samostalnosti, braniti i veličati istarsku komunističku i titističku epohu frazom «da nije bilo Tita, Istra ne bi bila u Hrvatskoj», kao što to redovito čine preparirani boračko-komunistički agitatori i hrvatski mrzitelji, pa čak i lijevi istarski dužnosnici i zastupnici. Ideologizirana i mitologizirana komunistička dogmatska povijest Istre ne smije još i danas prikrivati, i ne valorizirati, činjenicu da pripajanje Istre, ne Hrvatskoj nego Jugoslaviji, nije obavljeno ni Rujanskim odlukama, ni ulaskom partizanskih jedinica u istarske gradove u travnju i svibnju 1945. godine, ni odlukom Centralnoga komiteta na čelu s drugom Titom, već odlukama Pariške konferencije četiriju velesila u proljeće 1947., a stvarno 15. rujna 1947. Za onaj ostatak, Zonu B, tek je sedam godina kasnije, na konferenciji u Londonu, ovo pitanje konačno riješeno. Protivno bi bilo činjenicama i zdravu razumu ne istaknuti i potvrditi da su ustanak u Istri i kasnije oslobođilačke akcije hrvatskih partizanskih postrojbi bili veoma važan element u pozitivnu rješenju «istarskoga pitanja». Ali je važan element činilo i zauzimanje istarskoga svećenstva, povoljna nacionalna struktura Istre, a povrh svega sovjetsko odlučno projugoslavensko zalaganje, s ciljem širenja sovjetskog komunističkog imperija čim više na zapad. Teško bi i danas bilo procijeniti koji je od ovih četiriju elemenata bio najvažniji za pozitivnu odluku. Ali je lako shvatljivo da bi nedostatak bilo kojeg od njih u bitnome išao na štetu ovakvoga konačnog pozitivnog rješenja. Komunistička je vlast najprije glorificirala učinak samo dvaju elemenata: partizansku borbu i sovjetsku pomoć. Nakon razlaza sa Staljinom, svu je zaslugu glede toga pripisala isključivo samoj себi i tako stvorila neutemeljen i neistinit mit, na kojemu sve do danas njeni sljednici i sva šarolikost antihrvatskih politika u Istri svojataju zaslugu za priključenje Istre.



Odbaciti mitove i otkriti objektivnu istinu

Konačno se mora, ne samo s obzirom na ovaj čin nego i na cijeli proces oslobođilačke borbe (1943. – 1945.) u Istri, razdvojiti komponentu borbe istarskoga hrvatskog naroda za nacionalno oslobođanje od talijanske okupacije, od revolucionarno komunističke borbe, najvećim dijelom unesene izvana, za pobjedu svjetske komunističke revolucije. Prvi je element borbe bio i ostao «moralno posve čist». To je bio pravi narodnjački antifašizam, ali koji od ovih drugih nije nikad, sve do danas, priznat kao takav. A na samom ratnom završetku, i kasnije, tretiran je kao neprijateljski, reakcionaran i klerofašistički element. Ovaj je drugi element, po onome što znamo i po onome što još ne znamo, upravljan mnogim zlodjelima prema političkim neistomisljenicima (egzekucije bez suđenja, jame, egzodus, otimanje vlasništva, teror...). S današnje demokratske perspektive ne može ga se tretirati drugačije nego kao posve «moralno nečist», totalitaran, i stoga nevrijedan bilo kakva javnoga obilježavanja. Mnoge istarske ulice, trgovci, javne ustanove, velika spomenička baština itd., što su posvećeni tom vremenu, tim nekim značajnijim, poput Tita, ili posve malo značajnim likovima, postali su besmisleni svjedoci jedne epohe.

Došlo je vrijeme, s velikom zakašnjnjem, da se i u Istri polako rješavamo toga povijesnog balasta, za koji se mogu naći prikladni, ali ne javni, već zatvoreni arhivski, dokumentarni i muzejski prostori gdje će biti pohranjeni poneki od tih simboličnih eksponata i obilježja. Ne krene li se tim putem i u Istri, političkom voljom većine, posve čemo se jasno politički legitimirati kao jedan od zadnjih *zatucanih* antidemokratskih komunističkih bastiona. Osobno nemam puno nade da bi se to uskoro moglo dogoditi. Barem bi trebalo početi o tome govoriti i javno slati takve poruke. Istarska zatvorenost, strah, neuskost, a i sklonost nezamjeranju u zamjenu za sitnu korist, u većini slučajeva, čine Istru «posebnim slučajem», pa i tamo gdje to ne bi smjela biti.

ASTRID KULJANIĆ - RADI GLAZBE, S CRESA U NEW YORK



slušatelje. Za eklektičku glazbu u svjetskom jazzu kaže se da je komunikativna, puno-krvna i raznolika – u tempu i dinamici, puna ritma, žustra, dinamična, suptilna, ležerna, relaksirajuća, čak i meditativna, melodiozna i zavodljiva. I to je ono u čemu se Astrid našla i što želi izraziti svojim pjevanjem ili skladanjem. U razgovoru Astrid je simpatična i vrlo poletna sugovornica i oduševljava razgovorom kao i pjevanjem. Vrijedi prenijeti njezin američko-hrvatski govor.

Zašto odlazak u New York ?

„Odlučila sam se preseliti u NY nakon posjeta i rada s fantastičnim free jazz saksofonistom Charlesom Gayleom kojeg sam upoznala na workshopu u Zagrebu. Inzistirao je da moram doći u NY jer je to meka umjetničke glazbe te da moram to doživjeti. Da bih to mogla ostvariti, najjednostavnije mi je bilo probati upisati neku školu radi vize. Bila sam presretna kad sam upala na moj prvi izbor, Manhattan School of Music, na magisterij za jazz pjevanje. To je bilo posebno iskustvo, učiti od velikana kao sto su Dave Liebman, Theo Blackmann i Gretchen Parlato, kao i početi istraživati razne druge vrste glazbe, osim jazz-a. S Rogeriom, bivšim profesorom te sa dvojicom kolega, Matom Muntzom (kontrabas) i Be-

Jedna je od mlađih hrvatskih pjevačica, koja trenutno bilježi lijepe uspjehe u New Yorku i šire, Astrid Kuljanić potvrdjeno Cresanka. Kako su za većinu iseljenika ljetni mjeseci predviđeni za odmor i posjet rodnome kraju, i Astrid boravi u Istri što je prilika za susret i razgovor. Uz odmor, Astrid će s kolegama iz New Yorka održati koncerte u Labinu, Balama i Opatiji i još nekim gradovima diljem Jadranske obale. Nakon toga slijedi turneja po Njemačkoj i povratak u New York. Iako je diplomirala kemijsko inženjerstvo u Zagrebu, njezina je ljubav bila glazba te je uz to završila studij pjevanja na Konzervatoriju Giuseppe Tartini u Trstu. Ljubav prema jazzu odvela ju je u New York na magisterij na prestižnu Manhattan School of Music. Danas se ona smatra eklektičkom pjevačicom i skladateljicom koja u jazz glazbu unosi elemente narodnih napjeva s Cresa, iz Istre i Dalmacije. Poznata je po raznolikosti stilova i vokalnih tehnika kojima u tenu oduševi



Ana Bedrina, Astrid Kuljanić, Daniel Mikulaco, Petar Ćurić i Nenad Bach u Puli na seminaru Branding Hrvatske



© FRANCESCO MORETTI 2014

nom Rosenblumom (harmonika), nakon završetka fakulteta osnovala sam kvartet i nazvala ga *Astrid Kuljanić Transatlantic Exploroation Company* te s njim istraživala glazbu iz različitih dijelova svijeta.“

Nakon studija u New Yorku posvetili ste se pisanju originalne glazbe temeljene na cresskim i kvarnerskim napjevima i istarskoj ljestvici?

„Posvetila sam se pisanju originalne glazbe te posebnu pozornost pridalaz istraživanju naše glazbe, tehnike pjevanja, istarske ljestvice i cresskih i kvarnerskih napjeva aranžiranih u modernu ruku. U Americi je naša glazba, od istarske preko dalmatinske i slavonske pa do balkanske, potpuna egzotika.“

Slijedilo je snimanje novoga albuma „Riva“, prožetoga svim sjećanjima na rodni kraj, koji će ujedno biti višestruka promocija Hrvatske u New Yorku?

„Da, sa svojim ansamblom snimila sam ove godine album pod nazivom “Riva”, simbolično ime, odakle sam se otisnula od doma. Prekrasna fotografija Francesco Morettija mene u moru koja će biti na omotu albuma snimljena je doslovno s rive ispred moje kuće na Cresu, zato i taj naziv albuma. U današnje vrijeme mislim da se posebna pozornost treba obratiti na ekologiju, tako da mi je iznimno draga što već godinama surađujem s udugom Ruta s Cresa i Vesnom Jakić koja je izradila haljinu od creske vune. Creska vuna uglavnom završava kao otpad, a Vesna ju filca i radi

prava umjetnička djela, kao npr. cvjetove koji će poslužiti kao mediji za glazbu uz CD, a haljina na coveru jedinstven je ručni rad. Album će biti izdan za njujoršku kuću *One Trick Dog* Records*, a dobili smo i ponudu da napravimo predstavljanje albuma najesen u poznatom *Carnegie Hallu* tako da se nadam da ćemo uspjeti sve posložiti da se to i ostvari.“

Je li moguće živjeti od glazbe i što sve radite u New Yorku?

„Presretna sam da mogu preživjeti isključivo od glazbe, tako da radim i s drugim ansamblima, kao što je *Asaran Earth Trio* koji će ovoga ljeta biti na turneji po Europi, i čest sam gost kolegama iz najrazličitijih žanrova glazbe, uz to predajem pjevanje, držim workshopes za improvizaciju i za elektronsku glazbu, radim honorarno na svom bivšem fakultetu u Centru za glazbeno poduzetništvo, gdje pomažemo sadašnjim i bivšim studentima oko vođenja karijere (doslovno: kako će napisati biografiju ili napraviti website pa do kako bookirati vlastitu turneju). Također, jedan od stalnih gigova mi je i biti *musical director* (voditeljica zbora) u našoj crkvi u Astoriji gdje vodim zbor od 10 do 20 članova, ovisi o dobu godine. Dakle, New York mi pruža mogućnost da se bavim doslovno svime što me zanima. Ipak, naporno je sve stići, grad je nemilosrdan što se tiče kvalitete života, ali isto tako gura umjetnike da daju sve od sebe, i višestruko nagrađuje trud i talent. Zbilja, nisam mogla ni sanjati kakve će mi se sve mogućnosti otvoriti samim radom u

New Yorku i gdje i s kime ću imati prilike nastupati.“

Kao i svi iseljenici, pored angažmana i posla, mislite i na svoj dom i na Hrvatsku. Svakoga ljeta dolazite u Hrvatsku?

„I dalje sam jako povezana s Hrvatskom u koju dolazim svakoga ljeta, organiziram *Crescendo Music Festival* na Cresu i uvijek puno nastupam. Velika mi je želja da se jednoga dana vratim doma jer je tempo života strahovito naporan, a kvaliteta života kod nas je nemjerljivo bolja. Ali mislim da još nije vrijeme za povratak jer još imam energije i motivacije za kreiranje i sviranje s glazbenicima sa svih strana svijeta. New York je tu po mom mišljenju bez premca, središte svijeta za glazbu, i mislim da bi svaki glazbenik ako je u mogućnosti, trebao doći najmanje na jedno mjesec dana doživjeti to jedinstveno obilje glazbe.“

Na kraju poručuje da je vrlo zainteresirana raditi s obiju strana Oceana. Danas je, s povoljnim mogućnostima putovanja i moderne komunikacije, moguće ljeti organizirati glazbene radionice i koncerete u Hrvatskoj. Osim na Cresu, zanima je i rad u Istri čiji melos dobro poznaje i već koristi u američkoj glazbi. S velikim zadovoljstvom želi prenijeti svoje znanje, po koje se i zaputila preko Oceana, svima u Domovini i zavičaju koji nemaju mogućnosti školovanja u inozemstvu. (Foto: Francesco Moretti)

VII. MLADA MISA U PAZINU

Don Milorad DEFAR

„Lijepo je čuvati tajnu kraljeva, ali je slavno otkrivati djela Božja!“ (Tob. 12,7)

NAPOMENA: Zapis don Milorada Defara USPOMENE IZ NEOBIČNOG MOZAIKA BOŽJE PROVIDNOSTI dovršeni su i priređeni 1992. godine u Zagrebu, u godini međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske. Jednu presliku teksta USPOMENE – po izričitoj želji gospodina Hrvoja Defara, brata don Milorada – proslijedila mi je prije nekoliko godina gospođa Marija Banko, pjesnikinja iz Tinjana (Jakovici). Gospodina Hrvoja Defara obavijestih o ideji da se fragmenti zapisa USPOMENA njegova brata svećenika objavljuju u „Ladonji“. (Tomislav Milohanić)

Kad stigoh u Pazin, na kolodvoru me dočekaše moj 13-godišnji brat seminarist Hrvoje sa susjedom Đidijem Hrvatinom, vjerojatno jedinim taksistom u poslijeratnom Pazinu. Odvedoše me na Stari Pazin gdje je već mojoj obitelji mladi staropazinski župnik vlč. Slavko Kalac prepustio gotovo cijeli župni stan. Dok se ja spremam za svečanost Mlade mise, koju će prvi i jedini put u životu slaviti na staroslavenskom jeziku, doznajem iz „tajnih izvora“ da će joj prisustvovati, osim beogradskoga nadbiskupa i skopskoga biskupa, i tri monsinjora – dr. Dragutin Nežić, administrator, njegov stric župnik iz Visokog kod Varaždina i mons. Božo Milanović. Znojna muka u Skopju u tom je času postala mačjim kašljem prema muci koja me spopadala na pomisao da će pred sobom za vrijeme mise imati petoricu prelata u ljubičastocrvenim mocetama i biretimu. Mlada misa bila je prikazana u nedjelju, na blagdan Majke Božje Karmelske, dana 16. srpnja 1950. g. – na panju jedne stare ladonje i na podiju za klupe prelata i rodbine, pred župnom crkvom sv. Jurja na Starom Pazinu. Sjemenišni četveroglasni zbor, koju je tata uglazbio i „posvetio svojem sinu Miloradu mlado-

misniku“. Svakako posebnu zanimljivost predstavlja smještaj zpora u velikoj sobi župnoga stana, uz skinute prozore. Zbor je za nastup pripremao tata, ali ga je na Mladoj misi zamijenio i zborom ravnao stari tatin prijatelj mons. Albin Kjuder, administrator Koparske biskupije iz Tomaja, na svoje i tatino veliko zadovoljstvo. Dobri duh, organizator i ideolog svih zahvata i priprema, od oltara na panju do smještaja i rasporeda gostiju za uzvaničkim stolom, bio je neumoran staropazinski župnik vlč. Slavko Kalac, koji je poput čarobnjaka sve stizao. Kao da je snagu crpio iz silnih cigareta koje je pušio jednu za drugom, kć Turčin. Nezaboravna je i godinama ostala u sjećanju mnogih Istrana propovijed moga ordinarija biskupa Čekade, koja je došla kao pravo ohrabrenje i poticaj u jeku komunističke borbe protiv Crkve i njezinih vjernika. I nakon 30 godina, kad bih dolazio u Istru, znali su mi pojedinci spominjati da još ljudi u raznim zgodama spominju onu „prediku biškupa na Mladoj maši na Staren Pazinu“. Tijekom svečanoga ručka govorili su gotovo svi ugledni sudionici, pa mi je bilo najteže svima na kraju zahvaliti, počevši od svojih roditelja pa sve do onih koji su svojim molitvama i u tajnosti pridonijeli uspjehu i proslavi moje Mlade mise. A među uzvanicima je bilo preko stotinu rođaka, susjeda, kumova, prijatelja i dobročinitelja. Bio je prisutan i održao je govor i preč. Tomo Banko. Njega moram posebno spomenuti jer je za cijelu obitelj „naš vlč. Tomić“ bio jedinstvena pojava. Tatin prijatelj iz mlađih dana, kao prognani svećenik iz Istre boravio je u Mariji Bistrici, a za mene je bio jedna od najdražih osoba i likova. Nekom nas je neopisivom privlačnošću sve već davno osvojio, pa je i sama najava njegova dolaska izazivala u kući istinsku radost. Više se ne sjećam kako su kroz mrežu ondašnjih carinskikh kontrola moje sličice stigle do Mlade mise, ali znam da je potražnja bila zadovoljena ne samo u Pazinu nego i u Bosanskom Brodu. Zasluga je to bila sestre moje mame, drage tete Ane Flegar iz Trsta, koja, nažalost, nije mogla pribaviti samoj svečanosti.

Sekundicije u Bosanskom Brodu

Pošto se odužih roditeljskom zavičaju i njihovoj novoj staropazinskoj župi, moradoh sekundicije imati u mom Bosanskom Brodu. Iako je od povratka obitelji Defar u Istru prošlo samo nešto više od 4 godine, Bosanski Brod nije više bio ono što je prije bio. Napustile su ga mnogobrojne obitelji, a najtužnije je bilo, što su ga morale napustiti i časne sestre Sv. Križa. Bezbožnici su im zatvorili školu, a njihov samostan pretvorili u kasarnu. Zato, unatoč obavijesti na blagdan patrona crkve sv. Ilije, kad je župnik vlč. Ante Parađik obavijestio vjernike o mojoj Mladoj misi u rodnoj župi, odaziv nije bio veći nego u ostale nedjelje i blagdane. Mnogi naši prijatelji i poznati bili su ili u drugim mjestima ili po zatvorima ili se čak nisu smjeli pojaviti. Pjevali su ostatci ostataka „Martića“ i „Sv. Cecilije“, a nisu mogli doći ni moji iz Pazina zbog svojih radnih obveza. Najviše me tom prilikom u Brodu zaboljelo kad vidjeh na zemlji pokraj samostanskoga zida u glavnoj ulici skinuti velik 6-metarski križ koji je desetak godina stajao uspravno na pročelju samostanske zgrade. Na povratku iz Bosanskoga Broda obidoh rođake i poznate u Slavonskom Brodu te skoknuh do Đakova gdje su bile neke od mojih bivših učiteljica i učiteljica mojih sestara.

Opet u Pazinu

Preko Zagreba stigoh u Pazin i ne sluteći što se zabilo u mojoj odsutnosti. Samo mi je staropazinski župnik na odlasku bio šapnuo: „Bit će ti žao što si otišao!“, i ništa mi više ne reče. I doista, prva je novost u Pazinu bila; „Imamo biškupa!“ Moja je Mlada misa izravno poslužila da se svoj sotonskoj služinčadi toga vremena skrene pozornost s važnoga poslanja mistična tijela Kristova. Dok se, naime, u cijeloj pazinskoj okolini naveliko govorilo i komentiralo o svečanosti na Starom Pazinu, i sam dolazak Papina izaslanika mons. Ondija mogao je biti shvaćen kao prijateljski i kurtoazni posjet mons. dr. Ujčića njegovu rodnom kraju. Nitko nepozvan nije mogao ni slutiti da se u tišini sjemenišne kapelice

posvećuje prvi biskup istarske Crkve! Može se samo pretpostaviti koliko je nasamareni otac laži izluđivao svoje slugane u Pazinu i cijeloj Istri jer su ih sinovi svjetla nadmudrili i preduhitirili. Koliko mi je bilo žao i krivo što nisam smio ni doznati o čemu se radilo, toliko mi je bilo drago da je Crkva u Istri dobila biskupa, a da njezini neprijatelji ništa nisu znali iako im se sve zbivalo pod nosom. Platio je to malo kasnije istarski biskup timarenjem konja na vojnoj vježbi, ali poput sv. Pavla znao je dobro da za ime Isusovo valja mnogo pretrppjeti... No, niti je prvi, a pogotovo ne i jedini. Iza sekundicija u Bosanskom Brodu trebalo je obići dobrotvore i zahvaliti im za nesebično sudjelovanje kako u pripremi proslave, tako i na konkretnoj materijalnoj pomoći oko Mlade mise na Starom Pazinu. Sve što je trebalo spremiti za svečani ručak – za kuhanje, pečenje, prženje i mnogo toga povrh, sve su to imali na brizi Staropazinci. Za glavno stolno piće pobrinuo se moj ujak iz Gologorice barba Zvanić Rabar – Šantelić, koji je pred Sjemenište svojim velikim podolskim volovima dovezao dvije baćvice od stotinjak litara bijelog i crnoga domaćega vina, koje je za tu zgodu pripremio i čuvaо nekoliko godina. Za buteljke preko 10 godina staroga vina pobrinuo se moj z(e)rman (rođak) Enrico Depiera, sin tatine sestre Nine iz Tinjana. To neopisivo piće „za uveseljavanje srca čovječjega“ bilo je, dakako, namijenjeno prelatima i manjem broju povlaštenih gostiju. Bezalkoholno piće proizvodio je u to doba na Starom Pazinu naš susjed, izuzetno plemenit i divan čovjek i veliki prijatelj naše obitelji, barba Jože Ferenčić. On je svojim soda-voda proizvodima, a posebno naširoko poznatim „Pašaretama“ opskrbljivao pola Istre. Sve potrošeno na svečanom ručku, i mnogo više, bio je njegov osobni poklon. Kako je bilo preko 120 uzvanika, to na onoj vrućini potrošnja nije bila zanemariva. Iako se još osjećala poslijeratna nestaćica i neimaština, ljudi su donijeli toliko Božjega blaga da je mama danima dijelila potrebitima, a od krušnoga brašna još 3 mjeseca pekla kruh. Imao sam po jednu nedjeljnu misu u Tinjanu i u Gologorici te obišao rođake i prijatelje po Istri. Zatim sam posjetio svog ordinarija, koji je još upravljao banjalučkom biskupijom. Skoknuo sam i do njegove starice majke – kume Stare, koja je sa svojom kćeri, kumom Nedom, u Zenici čekala najstarijega i najmlađeg sina da bezdušnim komunistima zadovolje do kraja u zeničkoj robijašnici.

Razrješenja i imenovanja svećenika u Porečkoj i Pulskoj biskupiji

Odlukom ordinarija mons. Dražena Kutleše Biskupski ordinarijat u Poreču izdao je dekrete razrješenja i imenovanja te nov raspored pastoralnih službi u Porečkoj i Pulskoj biskupije:

vlč. o. Job Mikolić razrješuje se službe župnika Župe sv. Antuna Opata u Rovinjskom Selu;

vlč. o. Smiljan Berišić imenuje se župnikom Župe sv. Antuna Opata u Rovinjskom Selu;

vlč. o. Marijan Glamočak imenuje se župnim vikarom Župe sv. Antuna Opata u Rovinjskom Selu;

vlč. o. Darko Tepert dobiva ispovjednu jurisdikciju i kanonsku misiju za samostansku crkvu Pohođenja Blažene Djevice Marije u Pazinu;

vlč. Mladen Milohanić razrješuje se službe župnika Župe sv. Servula u Bujama i sv. Jurja mučenika u Tribanu, s time da i dalje zadržava pastoralnu brigu za Župu sv. Jurja mučenika u Tribanu;

vlč. Lino Rakar razrješuje se službe župnika Župe sv. Jurja mučenika u Zrenju i sv. Mihovila Arkandela u Sterni;

vlč. Vladimir Brizić razrješuje se službe upravitelja Župe sv. Petra i Pavla apostola u Gologorici, Uznesenja BDM u Pazu, sv. Ivana Krstitelja u Krbunama i sv. Mihovila Arkandela u Pazinskim Novakima, a imenuje se župnikom Župe sv. Servula mučenika u Bujama, sv. Jurja mučenika u Tribanu, sv. Jurja mučenika u Zrenju i sv. Mihovila Arkandela u Sterni;

vlč. Milivoj Koren razrješuje se službe župnika Župe Rođenja BDM u Gornjem Labinu, sv. Barbare djevice i mučenice u Raši, Presvetoga Trojstva u Svetoj Nedelji, sv. Martina u Svetom Martinu i sv. Ivana i Pavla mučenika u Šumberu, a imenuje se župnikom Župe sv. Petra i Pavla apostola u Gologorici, Uznesenja BDM u Pazu, sv. Mihovila Arkandela u Pazinskim Novakima i sv. Ivana Krstitelja u Krbunama;

vlč. Mirko Vukšić razrješuje se službe župnika Župe BDM od Snijega u Materadi, sv. Petra i Pavla apostola u Kršetama i sv. Stjepana Prvomučenika u Petroviji, a imenuje se župnikom Župe Rođenja BDM u Labinu Gornjem i sv. Barbare djevice i mučenice u Raši;

vlč. Geremia Massa imenuje se župnikom Župe Presvetoga Trojstva u Svetoj Nedelji, sv. Martina u Svetom Martinu i sv. Ivana i Pavla mučenika u Šumberu;

vlč. Carlos Arturo Fonseca razrješuje se službe župnoga vikara u Župi sv. Filipa i Jakova apostola u Filipani, Gospe od Zdravila u Hreljićima, sv. Petra i Pavla apostola u Marčani i sv. Flora biskupa u Loboriki, a imenuje se župnikom Župe BDM od Snijega u Materadi, sv. Petra i Pavla apostola u Kršetama i sv. Stjepana Prvomučenika u Petroviji;

vlč. Anton Nižetić razrješuje se službe duhovnog pomoćnika u Župi sv. Blaža biskupa i mučenika u Vodnjanu;

vlč. Hrvoje Okadar razrješuje se službe župnika Župe sv. Petra i Pavla apostola u Marčani i sv. Flora biskupa u Loboriki; u Župi sv. Blaža biskupa i mučenika u Vodnjanu preuzet će jednu nedjeljnu misu;

vlč. Jure Purkić razrješuje se službe župnika Župe sv. Jurja mučenika u Boljunu, sv. Martina biskupa u Dolenjoj Vasi i sv. Petra i Pavla apostola u Vranji, a imenuje se župnikom Župe sv. Petra i Pavla apostola u Marčani i sv. Flora biskupa u Loboriki;

vlč. Jeronim Jokić razrješuje se službe župnoga suradnika u Župi Rođenja BDM u Labinu Gornjem, sv. Barbare djevice i mučenice u Raši, Presvetoga Trojstva u Svetoj Nedelji, sv. Martina u Svetom Martinu i sv. Ivana i Pavla mučenika u Šumberu, a imenuje se župnim upraviteljem Župe sv. Jurja mučenika u Boljunu, sv. Martina biskupa u Dolenjoj Vasi i sv. Petra i Pavla apostola u Vranji;

vlč. Marcin Madej razrješuje se službe župnoga vikara u Župi Uznesenja BDM u Puli i sv. Margarete djevice u mučenice u Štinjanu, a imenuje se župnim vikarom Župe sv. Servula mučenika u Bujama, sv. Jurja mučenika u Tribanu, sv. Jurja mučenika u Zrenju i sv. Mihovila Arkandela u Sterni;

vlč. Mauro Boccadoro, mladomisnik, imenuje se župnim vikarom Župe Uznesenja BDM u Puli i sv. Margarete djevice i mučenice u Štinjanu;

vlč. Anton Pernat razrješuje se službe župnoga vikara Župe sv. Peregrina mučenika u Umagu i stavlja se na raspolažanje Neokatekumenskom putu;

vlč. Dejvis Martinović, mladomisnik, imenuje se župnim vikarom Župe sv. Peregrina mučenika u Umagu;

vlč. Goran Levak, mladomisnik, imenuje se vicekancelarom Porečke i Pulsko biskupije;

vlč. Alejandro Castillo Jiménez ponovno je imenovan ravnateljem Pazinskoga kolegija – klasične gimnazije na razdoblje od pet godina.

Hrvatski istarski preporoditelji

Matko Brajša Rašan (I. dio)



Gdje je god bio na službi, osnivao je i vodio pjevačke zborove koji su izvodili rodoljubne skladbe te je na taj način poticao i jačao narodnu svijest Hrvata. Bavio se i skladanjem, ponajprije budnica, himni, koračnica itd. Pjesma Krasna zemljo, Istro mila dovršena je 1912. g. kao himna Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru.

Matko Brajša Rašan nezaobilazna je ličnost istarske povijesti. Istaknuo se kao hrvatski narodni preporoditelj, skladatelj, melograf, voditelj zborova, folklorist i skupljač hrvatskih narodnih napjeva istarskoga poluotoka. Ulazi u red najznamenitijih onovremenih Istrana, koji su čuvali hrvatski nacionalni duh tijekom veoma turbulentnih vremena, a u kojima je cilj bila talijanizacija Istre. U literaturi ga nalazimo s pridjevkom prezimenu, nazvanome po riječi Raši – Rašan.

Rođen je u Pićnu 11. prosinca 1859. g., u obitelji Franje i Katarine Šumberac-Sote. Pučku je školu polazio u rodnom mjestu, a potom gimnaziju na njemačkome jeziku u Pazinu. Ondje je kod franjevaca glazbenika Julija Brunnera i Fridolina Stöckla, inače učitelja pazinske gimnazije, stjecao i prva znanja iz područja glazbe, iako je u znatnoj mjeri bio samouk. Po završetku srednjoškolskoga obrazovanja odlazi u Beč na studij prava, no nije ga dovršio. Za boravka u Beču napredovao je kao glazbenik, aktivno se uključivši u rad hrvatskih glazbenih društava. Tako je dirigirao Hrvatskim akademskim društvom «Zvonimir» prigodom otvorenja Zvonimirove čitaonice, a bio je i članom «Slavjanskoga pjevačkog društva». Njegov talent nije prošao nezapaženo. Primjerice, svjetski poznata hrvatska opera umjetnica Milka Trnina, zapanjena njegovim vokalnim mo-

gućnostima, predlagala mu je da započne studij glazbe u Zagrebu. Nakon uspješno položenoga prijemnog ispita, Brajša Rašan našao se pred odabirom između studija u Zagrebu i ljubavi prema zaručnici. Odlučio se za drugonavedenu varijantu i nedugo se zatim vratio u rodni kraj.

Poticao i jačao narodnu svijest Hrvata

S obzirom na njegov karakter, poštenje, otvorenost prema ljudima, hrvatski preporodni duh, kao i sposobnost za organizaciju, biskup dr. Juraj Dobrila nagovarao ga je da ode na studij za svećenika kako bi po povratku znatnije unaprijedio život u okviru svoje buduće župe. No, Brajša Rašan za to nije bio zainteresiran. Po povratku u rodnu Istru pokazalo se da je ipak stekao određena pravna znanja, pa se zaposlio kao odvjetnički pripravnik i općinski činovnik u nizu istarskih mjesta: Žminju, Buzetu i Pazinu. Usto, sudjelovao je i u djelovanju mjesnih zborova. Gdje je god bio na službi, osnivao je i vodio pjevačke zborove koji su izvodili rodoljubne skladbe te je na taj način poticao i jačao narodnu svijest Hrvata. Bavio se i skladanjem, ponajprije budnica, himni, koračnica itd. Pjesma *Krasna zemljo, Istro mila* dovršena je 1912. g. kao himna *Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru*. Stihove je napisao Ivan Cukon, uglazbio ju je Brajša Rašan. Izvedena je 1911. prigodom osnivanja tamburaškoga društva u Tinjanu kako bi Brajša Rašan od svojih prijatelja, članova obitelji Defar, glazbenika i slikara Saše Šantela i tadašnjega tinjanskog župnika Križmana, dobio dojmove treba li pjesmu doraditi. Prvotna je verzija pjesme pisana za solo glas uz klavirsku pratnju. Kako što je poznato, *Krasna zemlja* je 2002. g. postala službenom himnom Istarske županije. Inače, 1914. g. I. Cukon je u vlastitoj nakladi od više tisuća primjeraka u Puli

tiskao prigodnu dopisnicu s tekstom *Krasne zemlje*. Jedna od sačuvanih bila je u svibnju iste godine upućena spomenutome tinjanskom župniku Križmanu od strane samoga Brajše Rašana. Među poznatim Brajša Rašanovim skladbama jesu *Hrvatska majko* te ondašnja himna istarskih Hrvata *Predobri Bože*, čiji je autor preporoditelj Antun Kalac. Skladba je nastala u Buzetu 1890., i to za veliki muški zbor, a objavljena je tri godine kasnije u zbirci *Popijevke za četiri muška grla*. Od poznatijih skladbi Brajše Rašana tu su još *U boj*, *Plani rode* i *Kastav gradu*, *Pazin gradu*, *Trozevnica* i *Moru* Rikarda Katalinića Jeretova. Ostavio je i nekoliko dvopjeva (*Pokraj mora*) i popijevaka za glas i klavir (*Istrani braćo*, *Kralj Epulon* i dr.). Osim rodoljubna sadržaja, popularnosti njegovih skladbi diljem istarskoga poluotoka pridonijela je i njihova melodioznost. Skladao je i veći broj crkvenih djela: sedam misa, dvije mise za mrtve i dr. I sam je pjevao jer je bio vrstan bariton. Bavio se i prikupljanjem narodnih napjeva te je posebno zaslužan kao zapisivač istarske narodne glazbe. Na poziv njegova prijatelja Franje Ksavera Kuhača, poznatoga hrvatskog etnomuzikologa i povjesničara glazbe, započeo je prikupljati hrvatske narodne napjeve iz Istre s namjerom da budu objavljeni u obimnome zborniku *Das Volkslied in Oesterreich*. Iz zasad nepoznatoga nam razloga, materijali koje je prikupio nisu objavljeni u tome zborniku. Kako bi ih učinio dostupnima javnosti, objavio ih je 1910. g. u Puli, u ediciji pod naslovom *Hrvatske narodne popijevke iz Istre, svjetske i crkvene, za muški i mješoviti zbor*. U obranu slavenske liturgije u Istri sastavio je i objavio *Spomenicu*, koju su hrvatske i slovenske istarske općine uputile tadašnjemu papi.

Crkveno Tijelo Kristovo

iz Katekizma Katoličke Crkve

556 ...Već sada, po Duhu Svetomu koji djeluje u sakramantu Tijela Kristova, mi imamo udjela u Gospodinovu uskrnsnuću. Preobraženje nam pruža predokus slavnoga Kristova dolaska, "kada će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suočiti ga tijelu svome slavnom" (*Fil 3,21*). Ali nas podsjeća i na to da "nam je kroz mnoge nevolje uči u kraljevstvo Božje" (*Dj 14,22*): *Petar to još nije shvaćao kada je na brdu poželio živjeti s Kristom. Tu sreću ti je, Petre, Krist osigurao poslije smrti. A sada ti kaže: Siđi truditi se na zemlji, da budeš prezren i razapet na zemlji. Sišao je Život da bude ubijen; sišao je Kruh ogladnjeti; sišao je Put odmoriti se od puta; sišao je Izvor ožednjeti, a ti odbijaš trpjeti?*

669 Kao Gospodin, Krist je i glava Crkve koja je njegovo Tijelo. Uzdignut u nebo i proslavljen, ispunivši tako potpuno svoje poslanje, On ostaje na zemlji u svojoj Crkvi. Otkupljenje je izvor vlasti koju Krist, snagom Duha Svetoga, vrši nad Crkvom. "Kraljevstvo Kristovo već je otajstveno prisutno u Crkvi", koja je "klica i početak toga Kraljevstva na zemlji".

787 Isus je od početka učenike pridružio svome životu; objavio im je tajnu kraljevstva; dao im udjela u svom poslanju, u svojoj radosti i u svom trpljenju. Isus govori o još intimnijem zajedništvu između Njega i onih koji budu išli za njim: "Ostanite u meni i ja u vama (...) Ja sam trs, vi loze" (*Iv 15,4-5*). On najavljuje tajanstveno i stvarno zajedništvo između svoga tijela i tijela našega: "Tko jede moje tijelo i piće moju krv, u meni ostaje i ja u njemu" (*Iv 6,56*).

817 No, "u jednoj i jedincatoj Božjoj Crkvi već od početka su se pojavili razdori, koje Apostol teško kori kao vrijedne osude. U kasnijim pak stoljećima javile su se još veće nesloge i ne male zajednice odvojile su se od punog zajedništva Katoličke Crkve, ponekad ne bez krivnje ljudi na objema stranama". Razdori koji ranjavaju jedinstvo Kristova Tijela (razlikuju se krivojerje – heretski, otpadništvo – apostazija i raskol – shizma) nisu se dogodili bez ljudskih grijeha.

823 "Crkva je (...) – vjerujemo – nepropadljivo sveta, jer Krist, Sin Božji, koji se s Ocem i Duhom slavi kao 'jedini Svet',

Crkvu je kao svoju zaručnicu ljubio i za nju dao samoga sebe da je posveti te ju sa sobom kao svoje tijelo združio i ispunio darom Duha Svetoga, na slavu Božju". Crkva je, dakle, "sveti Božji puk", i njezini se članovi zovu "svetima".

872 "Među svim vjernicima, dakako po njihovu preporođenju u Kristu, s obzirom na dostojanstvo i djelovanje vrijedi istinska jednakost kojom svi, svatko prema svojem položaju i službi, sudjeluju u izgradnji Kristova Tijela."

1108 Srva je slanja Duha Svetoga u svakom liturgijskom činu uspostava zajedništva s Kristom radi izgradnje njegova Tijela. Duh Sveti je kao sok Očeva vinograda koji donosi plod u lozama. U liturgiji se ostvaruje najtešnja suradnja Krista i Crkve. On, Duh zajedništva, ostaje u Crkvi neprolazno i zato je Crkva veliki sakrament božanskoga zajedništva koji okuplja raspršenu Božju djecu. Plod Duha u liturgiji zajedništvo je sa Svetim Trojstvom i, nerazdvojivo od toga, bratsko zajedništvo.

1396 *Euharistija stvara Crkvu*. Koji primaju Euharistiju, s Kristom se tješnje sjedinjuju. Krist ih pak sjedinjuje sa svim vjernicima u jedno tijelo – Crkvu. To pritjelovljenje Crkvi, već ostvareno po krštenju, pričest obnavlja, učvršćuje i produbljuje. Na krštenju smo bili pozvani da tvorimo jedno tijelo. Taj poziv ostvaruje Euharistija: "Čaša blagoslovna koju blagoslivljamo, nije li zajedništvo krvi Kristove? Kruh koji lomimo, nije li zajedništvo tijela Kristova? Budući da je Kruh jedan, jedno smo mi mnogi; ta svi smo dionici jednoga kruha" (*1 Kor 10,16-17*).

2850 Zadnja prošnja našem Ocu također se nalazi u Isusovoj molitvi: "Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga" (*Iv 17,15*). Odnosi se na svakoga od nas osobno, no uvjek smo "mi" koji molimo u zajedništvu s cijelom Crkvom i za oslobođenje cijele ljudske obitelji. Molitva Gospodnja neprestano nas otvara obzorima nauma spasenja. Naša međuovisnost u drami grijeha i smrti postaje solidarnost u Tijelu Kristovu, u "općinstvu svetih".

(Priredio BiB)

Slavlje u Mutvoranu

U subotu 22. srpnja u Mutvoranu je proslavljenata zaštitnica drevne župe Mutvorana sveta Marija Magdalena. Misu je za pedesetak sudionika predvodio ovogodišnji mladomisnik Dejvis Martinović zajedno sa župnikom Gracijanom Živolić i vodnjanskim župnikom Marijanom Jelenić. Svirao je student medicine Patrik Boković, a ministrirala je djevojčica Mila Cukon. Nakon mise svi su se osyežili pićem. Ime Mutvoran dolazi od Mons Marianus, spominje se u dokumentima 1150. Bilo je osigurano trostrukim gradskim vratima kao utočište u vrijeme osvajačkih pohoda. To malo mjesto ima veliku povijest. A ova je crkva iz 1490., čini se, treća na istome mjestu. Zanimljivo, ovdje dva naopačke okrenuta rimska žrtvenika poganskim božanstvima služe kao stupovi za menze kršćanskih oltara. Ovdje se čuva i prelijepo svetohranište iz 1431. godine i kip majke Božje koja je bila izložena na Malti prigodom Mariološkog kongresa. Enormno veliki poliptih je trenutačno na restauraciji. (mj)

Biskup Kijeva pohodio Vodnjan

U nedjelju 23. srpnja Vodnjan je pohodio grkokatolički biskup Kijeva i tajnik Biskupske sinode Nj. Svetost Bohdun Dzyurakh sa svojim tajnikom svećenikom Andrijem Khimyakom u pratnji tajnika pokojnog grkokatoličkog ukrajinskog kardinala Lubomyra Husera i tajnika riječkog nadbiskupa vlč. Josipa Tomića. Njih su posebno zanimali relikvije svetaca pred kojim su se molili osobito za potrebe i sigurnost Ukrajine. Sa zanimanjem su obišli Istru i kupili jedinstveni vodič za Istru „Izlet u sveto“ i knjigu o relikvijama „Galerija velikana“. (mj)

ANTUN ERMAN (1939. – 2017.)

Draga! Bogom dana prirodna ljepota, vijugajući spušta se iz srca Istre prema moru... vječnosti! Ova rijeka suha korita, škrte, znojem natopljene crvenice, na svojim obalama raskošan je rasadnik ljudskoga duha. Koliko bogatstvo velikih imena koja sežu do vrha Hrvatske, i šire! Nekad davno, tu obitavahu vrijedni benediktinci, pa pavlini... Šimun Bratulić, branitelj od Turaka i zagrebački biskup, ne tako davno biskup Juraj Dobrila, u novije vrijeme mons. Božo Milanović, nadbiskup Josip Pavlišić, dr. Josip Turčinović... sve vrli i vrijedni muževi!

Uz tu Dragu, na tim korijenima, u Milanovićevoj Kringi (kasnije će i u njegovu školu), 1939. godine ponikao je i upijao život naš Ante! Odmah, u najranijem djetinjstvu, susreće ratne neprilike i prva životna kaljenja: nasilje, nepravda... najprije 1943. Nijemci, pa 1945. tragične životne priče obližnjih jama. Na Križanštini noću netragom nestaje majka, Supetarka, iza nje ostaje petero malodobne djece, najmlađe ima tek 5 godina (o čemu će kasnije i pisati). Uvijek se treba dodatno i iznova dokazivati, stalna osporavanja životna su mu pratrila. Završivši gimnaziju i maturu u Milanovićevoj kući, u pazinskom sjemeništu, da bi upisao fakultet, mora ponovno polagati sve razrede od 1. do 4., i maturu, i to radeći. Uz rad završio je i Ekonomski fakultet Rijeci. Dvije godine vojnoga roka bivše države odslužio je u Makedoniji, u Strumici. Na straži na, po život opasnoj, bugarskoj granici. Da bi opstao, trebao je nadljudski napor. Znao je reći da su to možda dvije najteže godine njegova života. Nizali su se danima kilometri dugih marševa s teretom polovice vlastite tjelesne težine na leđima. Ne, nije to bila vojna vježba ili obuka, to je bila planirana i programirana tortura, sustavno gaženje i ponižavanje čovjeka. Godine 1972. Matica je hrvatska zabranjena, članovi su uhićeni i spomenuti njezino ime, bilo je opasno! Ante ostaje član, tu nema kalkuliranja, to je dio njega, to se ne dira, pa što bilo! Samozatajan, nije volio *pompu* i prve redove, ali dode li netko na udar (famozne „nepodobnosti“) kad ga svi obilaze u velikom luku da ne bi imali neprilike, Ante nudi ruku, hrabri, kad treba biti Šimun Cirenac, prvi je, podmeće leđa kao ono u Strumici. Godina 1990. duga je i zasebna priča. Prvi političko-stranački (nerežimski) skup u Pazinu, jedan od prvih u Istri, nakon 70 godina jednostranačja, najprije crnog potom crvenog, mnogi se *kraje*, čekaju... Ante je prvi predsjednik Hrvatske demokratske stranke, u Domu

sjedinjenja i slobode (*nomen est omen*), neka se dogodi! Na prvim izborima ide u općinsko izborno povjerenstvo, jedini drukčiji, nosi sa sobom tjednik *Danas*, sa slikom Tuđmana, da ne bi bilo zabune kome pripada! Izborna pobjeda iznad svih je očekivanja. Njegova je stranka (HDS) stožerna politička snaga u Koaliciji narodnog sporazuma, odnosi dvotrećinsku pobjedu u Pazinu! Na redu je slavlje?! Ni govora! Nema vremena, novi je teret tu, treba formirati vlast, ponijeti odgovornost u lomnu, tešku i neizvjesnu vremenu, opasnju vremenu. Bivša je država u raspadu (ranjeni lav), Hrvatske još nema, tenkovi na položajima iznad Pazina, zrakoplovi tzv. JNA (migovi) u brišućem letu nadljeću Pazin, bradati Nišlije čuće pored helikoptera u pulskoj zračnoj luci, i jednima i drugima i trećima prvi je na nišanu Pazin! A što drugo. Ante je predsjednik Izvršnoga vijeća i Kriznoga štaba! U Vukovaru se vrti premijera, film se uskoro očekuje u Pazinu! Razumski, vojno-analitički gledano, omjer snaga najbolje ocrtava biblijska slika Davida i Goljata! Ništa zato! Brani se Dom! Srce je tu i Matošovo proroštvo: „Dok je srca, bit će i Kroacije!“ Jednom rukom brani se Grad, drugom se klešu konture Hrvatske, feniks se diže! Silna je želja i strast, do krajnosti sve su sile uprte u jedan cilj, da zaživi Hrvatska, da se kao društvo odmaknemo od materijalne i duhovne bijede, neslobode, nepravde, da se učini korak dalje! I još nešto izuzetno važno: imao je naš Ante ono čega, nažalost, danas prečesto nedostaje, pa i u vrhu Hrvatske, i što je najvećim dijelom uzrok nevoljama današnjice, a to su velika ljubav i istančan instinkt za hrvatski nacionalni interes! Kruna života! Nakon patničkih 40 dana, kao 40 godina Izraelove pustinje prije ulaska u Obecanu Zemlju, koraknuo je u vječnost, Onom s Kojim sve počinje i sve završava, Gospodaru života i smrti! Netko se možda zapita: „A nagrade, odlikovanja...?“ Naravno, da, bilo je i toga, i to u izobilju: podmetanja, kleveta, laži...! Dobro znana klasična zamjena teza, istina se pretvara u laž, a laž postaje istina. Da, da, „napredna“ tehnologija brkata Gruzijca! Sjećate se kako su prošli istarski narodnjaci koji su Istru uščuvali na životu, bili temelj opstanka našega naroda? Godine 1945. proglašeni su izdajicama i narodnim neprrijateljima! Nažalost, taj mentalni sklop susrećemo i danas, 2017. godine! Na sjednici Gradskega vijeća, vijećnik, mladi gospodin, koji sebe smatra autoritetom, i neki ga krugovi drže takvim, a nije vam teško pogoditi tko je, reče da se Pazin tre-



ba stidjeti 1990.-ih. Vidite li ovu zamjenu teza! Oni koji su se goloruki, ispred svoga života, stavili u obranu Grada i njegovih ljudi, trebali bi se stidjeti! A tko bi se po toj logici trebao ponositi, valjda druga strana, tj. oni koji su imali prst na okidaču (hvala Bogu, nisu ga uspjeli potegnuti), ti bi se trebali ponositi! Bravo, mladi gospodine! Svaka čast! Da je živ, pok. Maršal mogao bi ustvrditi: „Imamo divnoga omladinca!“ Doduše, oni koji čine dobro iz ljubavi, ne čine to radi nagrade, i ne očekuju nagradu. Jednostavno čine dobro, i točka. To je teren Biblije, a i učiteljica života – povijest potvrđuje da počesto oni koji siju, nisu i žeteoci, ili kako lijepo reče Balota o majci: „Ona je ovce čuvala, a drugi su vunu strigli...i meni je čuda dala, a ja san joj malo vrnuja.“ Gradsko vijeće Grada Pazina za ovu godinu dodijelilo je Plaketu Grada: „Za doprinos u stvaranju demokratske Republike Hrvatske i razvoj Grada Pazina u ranim devedesetim godinama“, potpisniku ovih redaka, koji osjeća veliku obvezu, i s velikim zadovoljstvom javno želi podijeliti to veliko i vrijedno priznanje (izvrsno definirano), sa svima onima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos 1990.-ih, osobito s divnim vijećnicima narodnjačkoga duha koji su formirali i podržavali gradsku vlast 1990. – 1993., s tadašnjim Izvršnim vijećem, a na osobit pak način s predsjednikom Izvršnog avijeća i Kriznoga štaba Pazina, posthumno, s Antunom Ermanom. Njegov je trud ugrađen u razvoj i obranu Grada i u nastanak i temelje Hrvatske! Veliko mu hvala i bila mu laka škrta crvenica povrh Drage na kojoj je ponikao i kojoj se vratio, a koju je trostrukom volio – kao križansku, kao istarsku i kao hrvatsku grudu! (Stanko Mališa)

SVETA MISA ZA DOMOVINU U CRKVI SV. PETRA I PAVLA U MARČANI

Unedjelju, 25. lipnja 2017. god., u organizaciji Župe Marčana i UHD-DR-a, Ogranka Općine Marčana, služena je sveta misa za Domovinu. U Marčani se Dan hrvatske državnosti već dvadeset prvi put zaredom obilježava na ovakav način. Uz lijep sunčan dan bilo je vrlo svećano, kako i dolikuje velikom državnom blagdanu. Pripe početku svete mise održana je procesija svećenika i vjernika do mjesnoga Križa te položeno cvijeće i zapaljena svijeća u znak prisjećanja na poginule i umrle u Domovinskom ratu. Uz molitve za Domovinu, prisjećalo se i svih onih koji su tijekom burne i trnovite povijesti doprinosili našoj slobodi, ugrađujući svoje ideje, svoje znanje i svoj rad, svoje težnje i snove i na kraju svoj život u temelje stvaranja hrvatske neovisnosti i njezine afirmacije. Obilježavanje Dana državnosti poticaj je na očuvanje naših zajedničkih izgrađenih civilizacijskih vrijednosti. Uz uzvišene ciljeve mira i blagostanja, ima imperativ očuvati vrijednosti naše vjere, kulture i tradicije, našega jezika, pisma i običaja... Ove godine sveto misno slavlje predvodio je svećenik u miru vlč. Atilije Krajcar, koji je iz svojega životnog iskustva mogao na najbolji način izraziti važnost Domovine jer je na osobit način u svojoj životnoj povijesti osjetio zatvorsku tamnicu i uzništvo Niša i Stare Gradiške na vlastitoj koži, samo zato što je volio svoju



Domovinu i što se opredijelio za služenje Kristu i ljudima.

Hrvatska je predivna zemlja s puno potencijala koju danas, nažalost, napuštaju mladi iz egzistencijalnih razloga i zato nam trebaju ljudi koji će voljeti ovu našu lijepu Domovini i znati je voditi u bolju budućnost. Velike su mogućnosti i resursi naše poljoprivrede, a naši su ljudi vrijedni i sposobni proizvesti najbolju hranu za sebe i za turiste koji će radosno provesti svoj odmor u našoj Domovini i poželjeti se opet vratiti, a za to je potrebno da na vlast dolaze dobri ljudi koji će to znati i ostvariti, naglasio je vlč. Atilije. Ove godine svećanoj svetoj misi nazočio je novi načelnik Općine Marčana

gosp. Predrag Pliško koji se obratio sudionicima misnoga slavlja i u svojem prigodnom govoru istaknuo neke od povijesnih važnosti koje karakteriziraju Istru i njezine vrijednosti, naglasivši i odgovornost svakoga pojedinca u izgradnji humanijeg društva i odnosa među ljudima te je zaradio velik pljesak. Nakon liturgijskoga dijela svete mise održan je prigodan glazbeno-poetski program domaćega župnog zabora na čelu s voditeljicom dr. Nicol Radolović. Program je tradicionalno započeo "Lijepom našom", a završio s pjesmom "Bože, čuvaj Hrvatsku". Nakon završetka sudionici misnoga slavlja nastavili su druženje uz domjenak koji je priređen za tu prigodu. (Martin Filipović)



Duhovna obnova za župne suradnike župe sv. Mihovila- Žminj

Na svetkovinu Rođenja sv. Ivana Krstitelja, u subotu, 24. lipnja 2017., župni suradnici Župe sv. Mihovila Arkandela iz Žminja, predvođeni svojim župnikom vlc. Jordanom Rovisom, imali su jednodnevnu duhovnu obnovu na otočiću Košljunu. U jubilejskoj godini naše župne crkve (1717. – 2017.) hodočašćem je župnik Rovis nagradio članove zborova, Caritasa, čitače, ministrante, vijećnike i druge suradnike kako bi se uz duhovnu okrepnu i prigodno druženje još bolje međusobno upoznali te bili još aktivniji u životu svoje župe.

Na franjevački otočić, ovu duhovnu oazu molitve i tišine, stigli smo u jutarnjim satima. Prije svete mise većina je hodočasnika pristupila sakramentu ispovijedi, na raspolaganju su bila četvorica fratara. Svečanu Euharistiju predvodio je gvardijan fra Diego Deklić, a propovijedao je fra Alfons Orlić, dugogodišnji član Franjevačkog samostana Pohođenja Marijina iz Pazina i čest isповјednik u našoj župi. Na kraju liturgijskoga slavlja uime hodočasnika vijećnik Bogumil Erman čestitao je župniku Jordantu Rovisu 44. obljetnicu svećeničkoga ređenja koje je bilo upravo na svetkovinu Rođenja sv. Ivana Krstitelja, a vijećnik Elvis Orbanić uručio je domaćinima prigodne darove: *Povijest Istre i Libre Žminjske*. Nakon mise hodočasnici su se zajednički pomolili na franjevačkom groblju gdje između ostalih

počivaju o. Damir Cvitić (1970. – 2009.), rodom iz obližnje žminjske župe, Sutivanca, o. Vinko Fugošić (1916. – 2003.) koji je projektirao oltar i ambon u žminjskoj župnoj crkvi. Također, osobno su pohodili grob sluge Božjeg o. Ivana Perana, poznatoga glazbenika i skladatelja (najpoznatija je općeprihvaćena *Peranova pučka misa*) čiji se zemni ostatci nalaze u crkvi Navještenja Marijina iza glavnoga oltara.

Veliča duša moja Gospodina

U nastavku duhovnoga susreta fra Diego Deklić održao je razmatranje na temelju ključnih trenutaka iz života Blažene Djevice Marije. Košljun je još od 9. stoljeća posvećen Blaženoj Djevici. Naime, prije franjevaca tu je bila benediktinska opatija sv. Marije (*Sancta Maria Gloriosa*), a u 15. stoljeću kada dolaze fratri, crkva i košljunski samostan ostaju posvećeni Mariji, i to njezinu Navještenju. Razlog je više za promišljanje nad životom Blažene Djevice, kao uzoru naše duhovnosti, i spomendan Presvetog Srca Marijina koji se slavi u subotu poslije petka Srca Isusova, dakle, ove treće subote po Duhovima, no liturgijski je jača svetkovina Rođenja Ivana Krstitelja. Nema većeg uzora ispravne kršćanske duhovnosti i kršćanskoga angažmana u obitelji, župi i društvu od Blažene Djevice Marije, najsavremenije učenice svoga Sina, istaknuo je fra Deklić. Na njezinu se primjeru može vidjeti kako do savršenstva ostvariti kršćanski život, život po evanđelju Isusa Krista. Fra Diego poveo nas je u tu Marijinu školu slijedeći malobrojne, ali snažne svetopisamske zapise iz njezina života istovremeno



ih primjenjujući na naš suvremeni život. Mariju najprije vidimo u trenutku kada Bog ulazi u njezin život na jedan čudesan, neponovljiv način – kod Navještenja. Koji je najbitniji Marijin stav u tom trenutku? Kad je Marija shvatila da Bog nešto od nje hoće (da ona bude njegovom najbližom suradnicom, da bude ta po kojoj će Bog ući u naš svijet na način da postane čovjek), ona je spremna staviti svoje planove u pozadinu, u drugi plan. Karakteristika je pravoga vjernika biti pozoran prema onome što je Božja volja za naš život i tu volju ispunjati. Drugo, promotrimo Mariju u pohodu svojoj rođakinji Elizabeti. Ona izlazi iz sebe i ide drugome u potrebi. U samom susretu Marije i Elizabete na sve pohvale sv. Elizabete koje su usmjerene prema njoj, Marija odgovara: *Veliča duša moja Gospodina*, tj. vraća ih na pravu adresu – Bog je velik u mom životu. To je treći ispravan stav kršćanskoga života – da se



čovjek ne opije samim sobom. Nemamo se razloga uzdizati iznad drugih jer je sve i na duhovnom i na materijalnom planu primljeno od Boga kao dar. *Što imaš, a da nisi primio?* pita nas i sv. Pavao. Naš život treba biti ne proslava nas samih, nego proslava Boga koji je velik u našem životu, kazao je fra Deklić. Nadalje, biti vjernik ne znači sve odmah razumjeti, sve shvatiti, kao što ni Marija nije odmah sve razumjela, primjerice, kod pronaleta dvanaestogodišnjega Isusa u Hramu među učiteljima. Iako ne razumije, Marija ne odustaje, već razmišlja o tome. I to je za kršćanina važno: imati povjerenja u Boga i onda kada ne razumijem zašto Bog djeluje na takav ili onakav način. Zatim, iz skrovitog najobičnijeg nazaretskog života Svetе Obitelji tijekom trideset godina možemo naučiti da ne budemo ovisnici o čudesima, ukazanjima, nego da živimo svoju svakidašnjicu s Bogom, u koju On ne mora neprestano čudesno intervenirati da bi potvrdio kako je prisutan u našem životu. Ostatи vjeran Bogu i onda kada nema ništa čudesno u našem životu – to je veliko.

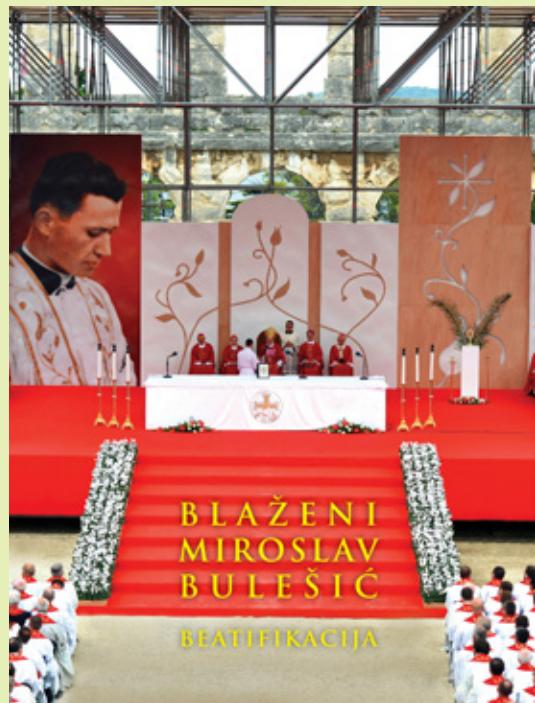
Što god vam rekne, učinite!

Nadalje, kad Isus započinje svoje javno djelovanje, kod njegova prvoga znamenja u Kani Galilejskoj nalazimo najvažniju Marijinu rečenicu za cijeli naš život, a to je: *Što god vam rekne, učinite!* Marija to ne govori samo poslužiteljima kada je nestalo vina, nego govori i nama: ono što ti Isus kaže, učini, i vidjet ćeš da će biti dobro. To je sva mudrost kršćanske vjere – učni kako ti Isus kaže. Dakle, kad se što više trudimo, pokušavamo živjeti po Isusovu evanđelju, na dobru smo putu, to je jedino važno, naglasio je fra Diego. Nadalje, od Marije učimo kad je nalazimo kod Isusove muke, pod križem. Bog je dopustio da ona koja je cijeli život bila bez grijeha doživi možda najveću bol koju čovjek može doživjeti na zemlji, a to je smrt svog vlastitog djeteta. Njezin stav ni tada nije protiv Boga. Ona ne govori, kao što se nerijetko može čuti i kod kršćana, što sam ja Bogu skrivio/la da mi on ovako vraća. Marija nas uči da ostanemo ustrajni u onome što je dobro, iako nemamo sve odgovore, iako ne znamo zašto je sada nešto *pošlo po zlu*, rekao je fra Deklić. Također, u kušnji nevjere, onda kada u društvu nije moderno vjerovati, kada ti to ne donosi nikakve *poene* nego samo *minus* – živjeti kako Bog zapovijeda, ustrajati u pravoj vjeri znači stajati uz Marijinu vjeru, uz onu koja je na Veliku subotu, kada je Isus bio u grobu, ostala žena vjere. Zadnja epizoda u kojoj nalazimo Mariju u Novome zavjetu jest iz Djela apostolskih. Marija je prisutna u prvoj Crkvi, kada apostoli očekuju da se ispuni Isusovo obećanje: *Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor.* Ta je *Sila odozgor* Duh Sveti koji će ih ohrabriti da budu Isusovi svjedoci. Nakon što je Isus pošao s ovoga svijeta kao Proslavljeni, Marija nije zauzela stav *sad sam ja glavna, sad sam ja šefica jer moj je Sin osnovao Crkvu, sad ču ja diktirati kako ćemo dalje raditi.* Marija je prisutna u prvoj Crkvi, ali nije nametljiva. Važan je to stav za sve nas koji gradimo Kristovu Crkvu: da svatko od nas bude prisutan, ali da se nitko ne nameće kao glavni. Glava je Crkve Isus Krist. U našem praktičnom vjerničkom životu ne stavljajmo se iznad drugih, nego budimo za druge. Marija Prvu Crkvu pomaže u iskustvu Duha Božjega jer ona već ima iskustvo Duha Svetoga, ali se ne nameće. Svi bismo mi, učeći iz Marijinih stavova, trebali biti služitelji jedni drugima, zaključio je fra Diego. Nakon duhovne i tjelesne okrepe stotinjak žminjskih hodočasnika obišlo je četiri vrijedne muzejske zbirke: arheološku, sakralnu, etnografsku i prirodoslovnu koje upotpunjuju priču o Košljunu i Krku. (np)

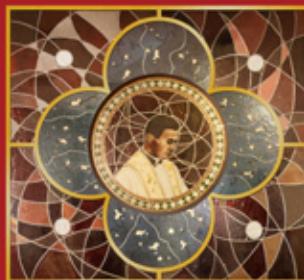


Nove knjige o našem blaženiku Miroslavu Bulešiću

Uizdanju "Josipa Turčinovića" d.o.o. iz Pazina ovih dana izlaze dvije nove knjige o mučeniku Bl. Miroslavu Bulešiću. Prva je fotomonografija s beatifikacije u pulskoj Areni "Blaženi Miroslav Bulešić - beatifikacija" a druga nosi naziv "Duhovni dnevnik bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika". Obje će knjige biti predstavljene u Lanišću 23. kolovoza 2017. u prigodi obilježavanja 70. obljetnice mučeničke smrti našeg blaženika. Knjige će, osim tom prilikom, biti moguće nabaviti u knjižarama "Josipa Turčinovića" u Pazinu, Poreču i Puli.



Priredio
Ilija Jakovljević



DUHOVNI DNEVNIK
BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA,
SVEĆENIKA I MUČENIKA

Program obilježavanja 70. obljetnice mučeničke smrti blaženog Miroslava Bulešića

LANIŠĆE:

23. 8. 2017. u 18 sati

Akademija:

Predstavljanje fotomonografije

“Blaženi Miroslav Bulešić - beatifikacija”

Predstavljanje knjige

“Duhovni dnevnik bl. Miroslava

Bulešića, svećenika i mučenika”

24. 8. 2017. u 10 sati

Sveta misa u župnoj crkvi

SVETVINČENAT:

24. 8. 2017. u 18 sati

**Svečana koncelebrirana sveta misa
koju predvodi kardinal Vinko Puljić**